

Maak Nederland van jou
&
Laat mensen hun werk doen

NIEUWE
met een sociaal hart en gezond verstand
WEGEN

Verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamerverkiezingen 2017

**TIJD VOOR EEN DOORBRAAK IN DE NEDERLANDSE POLITIEK.
TIJD VOOR NIEUWE WEGEN!**

"Maak Nederland van jou en laat mensen hun werk doen"

INLEIDING

Nederland is klaar met het weggijken van links bij integratie- en immigratie problemen; Nederland wil vaste banen in plaats van de flex-banen en flex-contracten die rechts bepleit; Nederland wil de menselijke maat terug in de zorg, het onderwijs, bedrijfsleven, bij de politie en op de arbeidsmarkt. Nederland is het discrimineren van hardwerkende nieuwkomers meer dan zat; Nederland wil een ander Europa; En Nederland heeft genoeg van het buitensluiten van de burger, zelfs na referenda, door de gevestigde politiek.

Het is tijd voor een doorbraak in de Nederlandse politiek. Tijd voor een partij die orde op zaken en grenzen stelt op het gebied van migratie, een eind maakt aan de administratieve last van zorgpersoneel, een goed pensioen voor jong en oud nastreeft en de leerling in het onderwijs centraal stelt en niet het te behalen rendement van schoolbesturen.

Het is tijd voor een partij die afrekenet met het elitaire belastingstelsel, het MKB tot uitgangspunt van het sociaaleconomisch beleid maakt, vaste contracten tot norm verheft, de politie laat terugkeren in de wijk en de capaciteit van het opsporingsapparaat vergroot.

Het is tijd voor een partij die pleit voor een nieuw Europees verdrag van gelijkgestemde landen, waardoor het Europees Parlement weer bestaat uit nationale politici en de Europese Commissie wordt teruggebracht tot een uitvoeringsorganisatie.

Het is tijd voor een partij die het budget voor defensie verhoogd, softdrugs legaliseert en mensenhandel desnoods met special forces tegen gaat.

Het is tijd voor een partij die de agrarische sector en visserij weer als volwaardig ziet, de woningbouw verduurzaamt, cultuur de ruimte geeft en kunstenaars een fatsoenlijk loon geeft, maatregelen neemt tegen overvolle treinen, geen onnodig dierenleed wil in onze natuurparken en de zeggenschap van burgers vergroot, onder meer via referenda en de gekozen burgermeester.

Die partij is NIEUWE WEGEN!

"We willen leven in een land met een sociale economie, waar de menselijke maat centraal staat, dat duidelijke grenzen stelt en optreedt tegen de inbreuk op onze normen en waarden.

Inhoudsopgave:

• Immigratie & Integratie	4
• Zorg	6
• Pensioen	11
• Onderwijs	13
• Belastingstelsel	16
• MKB	18
• Arbeidsmarkt	22
• Veiligheid	26
• Europa	30
• Defensie	32
• Softdrugsbeleid	34
• Mensenhandel	35
• Agrarische sector	37
• Wonen en duurzaamheid	39
• Kunst, cultuur en sport	41
• Mobiliteit	44
• Dierenwelzijn	46
• Zeggenschap	47

NIEUWE WEGEN voor immigratie & integratie

Speerpunten:

- Apart ministerie van Migratie
- Geselecteerd aantal vluchtelingen via UNHCR opnemen
- Artikel 1 Grondwet verplicht onderschrijven en alomvattend inburgeringstraject
- Cultuurstrijd tegen de politieke ideologie van het islamisme
- Arbeidsmigratie aan banden

Migratie is één van de grootste problemen van deze tijd. Alleen al in 2016 kwamen er meer dan honderdduizend immigranten naar Nederland. Vluchtelingen op zoek naar bescherming voor oorlog en geweld, kansloze asielzoekers, arbeidsmigranten en criminelen uit Marokko of Algerije. Met de eindstreep van Rutte-2 in zicht, is het tijd om te beoordelen of het Kabinetsbeleid voldoende toegerust was op deze stroom. Die vraag kan alleen met 'nee' worden beantwoordt. Het ging de afgelopen jaren over de gehele linie mis: van de screening tot het proces van integratie en inburgering. Hoogste tijd om orde te scheppen in de migratiechaos.

Het gaat al mis bij de screening van asielzoekers. Die was ondermaats en dat is gelet op de verhoogde kans op terreur onacceptabel. Asielzoekers worden niet individueel gescreend. Aan een te kleine groep IND medewerkers werd gevraagd om onder grote tijdsdruk, binnen een verkokerde 'veiligheidsketen' en met beperkte technische middelen de kwaadwillende asielzoekers er tussenuit te vissen.

Het ging ook mis gedurende de asielprocedure. Voor asielzoekers zat er de afgelopen jaren niet meer op dan deze uit te zitten. Een maatschappelijk nuttige activiteit verrichten of zichzelf ontwikkelen was immers niet toegestaan. En had men een tijdelijke status, dan was men voor een paar uurtjes Nederlands overgeleverd aan een markt van integratiebureaus die zelden bekend staan vanwege hun kwalitatief hoogstaande aanbod. Van een serieuze poging tot integratie was geen sprake. De recent gepubliceerde cijfers van de Algemene Rekenkamer staven de gebrekkige integratie. De aanpak van uitgeprocedeerde asielzoekers was niet veel beter. Zij konden vaak niet worden teruggestuurd naar het land van herkomst, omdat het Kabinet onmachtig was om met die landen afspraken te maken. De wijze waarop het COA, uitvoeringsinstelling van de overheid, heeft gehandeld verdient evenmin de schoonheidsprijs. Gemeenten werden geregeld overvallen met de mededeling dat er een AZC zou komen, van een fatsoenlijke dialoog met de lokale bevolking was geen sprake en het lokale bestuur werd buitenspel gezet. Fnuikend voor het draagvlak voor het asielbeleid. De lokale middenstand werd bovendien de kans tot toeleverancier van producten en diensten ontzegd, grote bedrijven uit andere delen van het land gingen er met de lucratieve contracten vandoor.

Op de toegenomen spanningen in de samenleving had het Kabinet ook geen antwoord. De tegenstellingen waren nog nooit zo groot en uiteenlopende bevolkingsgroepen stonden, soms op het schoolplein, tegenover elkaar. De Turkse staatsorganisatie Dyanet kon ongestoord haar gang gaan en salafistische organisaties werden niet verboden. Haat-imams kunnen nog te vaak hier hun verderfelijke preken kwijt, zonnodig moet nieuwe wetgeving dit voorkomen. Hun praktijken zijn funest voor alle goed ingeburgerde en welwillende Nederlanders met een migratieachtergrond.

Tot slot mondde het dogma van het vrije verkeer van Europese werknemers op de arbeidsmarkt uit in een drama. Een overschot aan Oost-Europese werknemers resulteerde in steeds lagere lonen, oneerlijke concurrentie en tot detacheringsbureaus die ons arbeidsmarktbeleid en onze wetgeving ontdoken. Het beeld dat hieruit ontstaat: een kabinet zonder regie, speelbal van allerlei ontwikkelingen. Het mee applaudiseren met het “Wir Schaffen das” van Frau Merkel was tegen deze achtergrond simplistisch, goedkoop en veelzeggend.

Hoe moet het wel? Vijf factoren zijn van belang voor een succesvol migratiebeleid. Eén, er moet een apart ministerie voor asiel, integratie en arbeidsmigratie komen. Alle overheidsdiensten gericht op deze zaken moeten hieronder vallen. Het nieuwe ministerie is bovendien verantwoordelijk voor het COA en voor het aanbieden van een kwalitatief goed en intensief integratietraject.

Twee, het aantal vluchtelingen dat Nederland toelaat wordt begrensd. Wie solidair wil zijn met iedereen, is dat uiteindelijk met niemand. Vluchtelingen die naar Nederland willen komen worden alleen nog via de vluchtelingenkampen van de UNCHR geselecteerd. Zo bestrijd je mensenhandelaren, voorkom je verdrinkingen en weet je wie je binnenhaalt. De geldkraan naar ontwikkelingslanden wordt direct dichtgedraaid op het moment dat landen weigeren uitgeprocedeerde asielzoekers terug te nemen. Van een generaal pardon voor uitgeprocedeerde asielzoekers is dan geen sprake meer.

Drie, vluchtelingen die toegelaten worden én artikel 1 van de grondwet onderschrijven, worden ook echt geholpen bij hun integratie. Door een intensief inburgeringstraject en door ze de kans te bieden om zichzelf direct nuttig te maken voor de samenleving. Liever minder vluchtelingen goed opvangen, dan teveel aan hun lot overlaten in wijken die het al moeilijk hebben. Alleen dan organiseer je solidariteit tussen burgers en vluchtelingen.

Vier, etnische segregatie, ondermijnend voor de integratie, wordt tegengegaan. Er is een cultuurstrijd tegen de politieke ideologie van het islamisme nodig, zo zeggen wij onder andere de Duitse vicepremier Gabriel na. Moskeeën die haat prediken worden gesloten, salafistische organisaties worden verboden. Syriëgangers zijn niet meer welkom in Nederland.

Vijf, arbeidsmigratie wordt aan banden gelegd. Ondernemers moeten aantonen dat in Nederland geen werknemers te vinden zijn voor hun bedrijf. Via een tewerkstellingsvergunning kunnen dan waar nodig arbeidskrachten uit andere Europese landen worden toegelaten. Arbeidsmigratie mag nooit leiden tot lagere lonen in Nederland. Wie de spanningen in de samenleving serieus neemt, ontkomt niet aan deze ingrepen. Zo kan er orde in de migratiechaos komen.

NIEUWE WEGEN voor de zorg

Speerpunten:

- Liefde, gezelligheid en lekker eten centraal in de ouderenzorg
- Einde aan overmatige regelgeving en administratieve verplichtingen voor zorgmedewerkers in verpleeg- en verzorgingshuizen.
- Persoonlijke zorg als maatstaf met meer personeel (2 op een groep van 8), minder bureaucratie, praktijkgerichte opleidingen en vertrouwen in de deskundigheid van het personeel
- Kleinschalige in-company opleidingsmogelijkheden met zorgspecialisten en mensen uit de praktijk.
- Beter minder psychologen in de verpleeghuizen en meer rechtstreekse liefdevolle zorg
- Niet verder snijden in het Persoons Gebonden Budget.
- Afschaffing van het eigen risico; tandheelkundige zorg terug in het basispakket; en een 'cap' op de winsten van farmaceutische industrie

Er is de laatste jaren veel gezegd en geschreven over de zorg in Nederland, maar hoe kijken mensen uit de praktijk tegen de zorg aan. Wij, de auteurs van dit stuk, zijn allemaal werkzaam in de zorg en delen graag onze belangrijkste bevindingen en verbeterpunten.

Persoonlijke zorg

Voor Nieuwe Wegen gaat het in de zorg om liefdevolle en persoonlijke zorg. Zorgmedewerkers, die met hart en ziel hun werk willen doen, worden in toenemende mate geconfronteerd met doorgeslagen regelgeving en betutteling. Hierdoor kunnen zij geen liefdevolle en persoonlijke zorg bieden, terwijl ze dat wel zouden willen. Nieuwe Wegen pleit daarom voor een sterke afname van de administratieve verplichtingen in de verpleeg- en verzorgingshuizen. Van de zorgprofessionals ervaart 90 % administratieve taken als belastend. Binnen de geestelijke gezondheidszorg gaat het zelfs om 96 %. Van controle en wantrouwen naar vertrouwen. De tijdsbesparing die dit oplevert, zorgmedewerkers geven aan dat ze een kwart van hun tijd aan administratieve taken kwijt zijn, kan worden gebruikt voor meer handen aan het bed. Cijfers laten zien de administratieve lasten binnen de langdurige zorg ruim 100.000 formatieplaatsen kosten, wat neerkomt op 5 miljard euro. Minder tijd achter de computer betekent met andere woorden meer tijd voor gezelligheid, aandacht en liefde voor de cliënt. Daarnaast zien wij liever dat verzorgenden 's avonds de tijd hebben om cliënten voor het slapen gaan nog wat aandacht te geven en in te stoppen, dan dat zij toiletten moeten boenen omdat driekwart van de schoonmaakmedewerkers is wegbezuinigd. Weg dus met de grote contracten met externe firma's die de voorrijkosten al factureren. Geef instellingen de ruimte en de vrijheid om gebruik te maken van lokale ondernemers uit de buurt bij het afnemen van producten en middelen. Dit vraagt uiteraard ook om voldoende personeel. De bezettingsnorm in verpleeghuizen moet landelijk door de politiek worden vastgesteld. Nieuwe Wegen pleit voor ten minste twee zorgmedewerkers op een groep van acht ouderen. Vaste gezichten in plaats van dagelijks wisselende uitzendkrachten. Op die manier kan er liefdevolle en persoonlijke zorg worden geboden, neemt het verzuim door rug- en schouderklachten en vermoeidheid af en krijgt een cliënt van 87 jaar een advocaatje met slagroom voorgeschoteld in plaats van een dieetdrankje.

Opleiding

Nieuwe Wegen wil grote leerfabrieken als ROC 's, waar onze toekomstige zorgmedewerkers de basis leren, terugbrengen tot kleinschalige 'in company' opleidingen waarbinnen zorgspecialisten en mensen uit de praktijk een belangrijke rol spelen. Meer mogelijkheden dus voor het opleiden van onze toekomstige zorgmedewerkers door verpleegkundigen uit de praktijk, met als doel de kwaliteit in de zorg te verhogen. Nieuwe Wegen wil daarnaast dat er in het MBO, HBO en WO onderwijs zelf meer aandacht komt voor het opdoen van praktijkervaring. Op die manier komen studenten al vroeg in contact met de doelgroep en leren ze het vak in de praktijk. Daarnaast moet er voor alle opleidingsniveaus werk zijn in de zorg. Je hebt immers geen HBO papiertje nodig voor een gezellig praatje, een knuffel of een spelletje met cliënten, terwijl dit wel cruciaal is als je persoonlijke zorg wil bieden. Kortom: zorgen met passie; dat leer je niet alleen uit een boekje, dat heb je in je en leer je in de praktijk!

Imago van de zorg

Het imago van de zorg moet worden verbeterd; het moet weer leuk en uitdagend zijn om in de zorg te werken. Voor leerlingen en voor bestaand zorgpersoneel. Nieuwe Wegen vindt dat de kracht van goede zorg in de kennis en kunde van de ervaren zorgmedewerker zit en dat daar veel meer gebruik van moet worden gemaakt. Geef zorgmedewerkers dan ook een leidende rol waar het gaat om het bewerkstelligen van de omslag naar een positiever imago. Ook op het gebied van digitale innovatie in de zorg en het welzijn zit er bij de (jongere) zorgmedewerkers veel kennis. Gebruik die! Veel mensen kozen ooit bewust voor een baan in de zorg. Vandaag de dag horen we te vaak dat zorgmedewerkers naar huis gaan met het idee 'dat ze niet dat hebben kunnen doen wat ze hadden willen doen.' Dat moet anders. Onder andere door de werkdruk voor verzorgenden te verlagen.

Eigen risico

In Nederland bestaat er een wettelijk eigen risico. Doel: de burger bewust maken van de kosten van zorg. De burger heeft echter geen invloed op eventuele behandelingskosten. Als de huisarts vertelt dat je ziek bent en je wordt doorverwezen naar een specialist, dan wil je maar één ding: beter worden. De behandelingskosten, waar je toch geen invloed op hebt, zijn dan irrelevant. Nieuwe Wegen wil dat het eigen risico in de zorg verdwijnt en de tandheelkundige zorg terugkeert in het basispakket. Bovendien steunen we verder onderzoek naar de noodzaak van een Nationaal Zorgfonds. Zorg dient voor iedereen toegankelijk te zijn en te blijven.

Langer thuis wonen

'Langer thuis blijven wonen' is een prachtig streven, maar de praktijk wijst uit dat het soms een onrealistisch streven is. Zodra de gezondheid achteruit gaat en iemand bijvoorbeeld lijdt aan dementie kunnen er schrijnende situaties ontstaan wanneer iemand niet de juiste begeleiding krijgt. Met een crisisopname in een verpleeghuis tot gevolg. Langer thuis wonen werkt dus niet voor iedereen en voor diegenen moet er altijd een passend alternatief zijn. Diverse hulpmiddelen en aanpassingen kunnen ervoor zorgen dat iemand met dementie langer thuis kan wonen, echter worden lang niet alle hulpmiddelen vergoed vanuit de WMO. Geormerkte zorgbudgetten kunnen hiervoor een oplossing zijn.

Nieuwe Wegen pleit verder voor respijtzorg voor mantelzorgers. Mantelzorgers moeten op bepaalde momenten even ontzien worden van hun zware taak als verzorger van een naaste. Nieuwe Wegen pleit ervoor om een geormerkt budget vast te stellen voor de financiering van respijtzorg.

Casemanager

Nieuwe Wegen wil de casemanager terug in de wijk. Op die manier voorkom je dat de begeleiding van bijvoorbeeld demente ouderen die nog thuis wonen, wordt afgewenteld op de wijkverpleging. Die hebben het al druk genoeg. Daarnaast mag het nooit zo zijn dat oudere echtparen worden gescheiden omdat het hen onmogelijk wordt gemaakt om samen in een verpleeg- of verzorgingshuis te verblijven als één van de twee zorg nodig heeft. Dit is mensonterend. Als het aan Nieuwe Wegen ligt moet de 'ander' altijd de keus hebben om mee te verhuizen!

PGB

Ouderen, chronisch zieken en gehandicapten met een Persoons Gebonden Budget (PGB) worden niet alleen geconfronteerd met een gigantische bureaucratische papierwinkel, maar ook met ontoereikende informatie als zij zorg willen inkopen. Daarnaast krijgen ze geregeld te horen dat indicaties voor de lange termijn zijn verkort, of dat bepaalde zorg ineens niet meer wordt gegeven omdat het zou gaan om medische handelingen. Nieuwe Wegen wil dat mensen met een PGB goede begeleiding krijgen vanuit de gemeenten, vooral bij het aanvragen van het PGB en bij het indienen van declaraties. Ook mag er niet verder worden gekort op het budget. Zet de budgetten voor tenminste vijf jaar vast en verhoog ze naarmate de hulpvraag toeneemt. Het is onverteerbaar dat chronisch zieken om de twee jaar door de papiermolen moeten.

Familieparticipatie

Hoe zeer we 'familieparticipatie' ook nastreven, in de meeste families is het geen reële optie omdat mensen drukke banen hebben, een gezin waarvoor gezorgd moet worden of omdat de familie op een te grote afstand van de patiënt woont. Daar waar het kan is familieparticipatie een mooi streven, maar daar waar het niet kan is een alternatieve oplossing nodig. Het mag nooit verplichtend zijn. Is het niet mogelijk dan ligt de verantwoordelijkheid bij het zorgpersoneel. Door de casemanager en opbouwwerkers terug te halen naar de wijk en de 'minuten-registratie' van de wijk- en huishoudelijke hulp af te schaffen kan hiervoor tijd vrijgemaakt worden.

WMO

Met de transitie van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) naar gemeenten zijn de problemen voor het leveren van zorg en ondersteuning aan mensen die thuis wonen alleen maar toegenomen. De huishoudelijke hulp is in veel gevallen gehalveerd of, afhankelijk van het inkomen, geschrapt. Gemeenten hebben de taak om zorg op maat te leveren. Daarbij gaat het niet alleen om schoonmaak werkzaamheden, maar ook om tijd voor persoonlijke aandacht. Een beetje extra aandacht en een luisterend oor zijn cruciaal. Nu worden de minuten waarin alle huishoudelijke werkzaamheden moeten worden uitgevoerd per cliënt uitgerekend. Dat staat persoonlijke zorg in de weg. Tegen deze achtergrond wil Nieuwe Wegen dat er voor gemeenten eenduidig beleid komt voor de wijze waarop zij de bezuinigingen moeten opvangen en ook voor het zorgbeleid dat ze nog wel kunnen bieden. Daarvoor is het onder andere van belang dat budgetten worden geormerkt. Geld dat voor de thuishulp is bedoeld, moet ook naar thuishulp gaan.

GGZ

De miljoenenbezuinigingen op het GGZ-budget zorgen voor een afbouw van de beschikbare bedden in instellingen, voor wachtlijsten en voor een gebrek aan spoedzorg. Gemeenten hebben nog te weinig GGZ-expertise in huis en de ‘verwarde’ medemens raakt steeds dieper in het dal en geïsoleerd. Nieuwe Wegen wil daarom dat de samenwerking tussen zorgverzekeraars, zorginstellingen en gemeenten verbetert en niet dat het ieder voor zich is. Goede huisvesting en dagbesteding zijn belangrijke investeringen als we willen dat mensen met GGZ-problematiek weer mee kunnen doen in de samenleving. Daarnaast pleit Nieuwe Wegen ervoor om de GGZ-zorg aan kinderen onder de 18 jaar weer terug in het basispakket op te nemen. De politiek moet zich niet alleen richten op de behandelenzorg, maar ook op de zorg die op de grens van behandeling zit, zoals begeleiding. Voorkomen is immers beter dan genezen!

Jeugdzorg

De voordelen van de transitie van Rijk naar gemeenten zijn ook in de jeugdzorg (nog) onvoldoende zichtbaar. De manier waarop de jeugdzorg is georganiseerd is onverantwoord complex en de wetgeving is ingewikkeld. Het aantal kinderen dat uit huis wordt geplaatst neemt alleen maar toe. Daardoor ontstaat een groot tekort aan pleeggezinnen en gezinsvoogden. De samenwerking tussen instanties staat op losse schroeven en dat is onverantwoord. Stichting Veilig thuis geeft letterlijk geen thuis. Daarnaast moet waarheidsvinding een standaard onderdeel worden van het onderzoek van Bureau Jeugdzorg en de Raad voor de Kinderbescherming, vooral nu, gelet op de toename van het aantal vechtscheidingen. Idealiter heeft elke gemeente een loket jeugdzorg, eventueel in combinatie met een GGZ-loket. Uitgangspunt is dat kinderen nooit als een machtsmiddel worden gebruikt. Nieuwe Wegen vindt ook dat de leeftijdsgrens voor het begeleiden van pleegkinderen en kinderen met een licht verstandelijke beperking naar 21 jaar moet.

ICT vernieuwingen

Om de zoveel jaar wordt er in zorginstellingen weer een nieuw ICT-systeem ingevoerd. Dit is niet alleen geldverspilling, maar ook zeer tijdrovend. Het geld en de tijd moeten in cliënten worden gestopt. Nieuwe Wegen strijdt daarom voor één landelijk rapportagesysteem. Het project Radicale Vernieuwing Verpleeghuiszorg is een voorzichtige stap in de goede richting. Geen destructieve regelgeving, maar prioriteit voor de relatie tussen cliënt en zorgmedewerker. In verband met de toenemende vergrijzing wil Nieuwe Wegen het project Radicale Vernieuwing Verpleeghuiszorg landelijk doorvoeren en niet slechts in vier verpleeghuizen verspreid over een periode van drie jaar.

EHealth

EHealth speelt in toenemende mate een rol in onze gezondheidszorg. EHealth versterkt of verhoogt het zelfmanagement en de regie van de patiënt of cliënt. Als gevolg hiervan kan er op de behandelkosten worden bespaard of ze stabiliseren zich. Nieuwe Wegen wil nieuwe digitale ontwikkelingen dan ook stimuleren en de daarvoor benodigde regelgeving implementeren. Momenteel wordt er bijvoorbeeld binnen de GGZ gebruik gemaakt van ‘virtual reality’. Het aantal behandelingen is hierdoor met dertig procent gedaald, en er is ook sprake van een afname in het medicijngebruik. Alle reden dus om de ontwikkelingen met betrekking tot EHealth te steunen.

Farmaceutische industrie

Nieuwe Wegen pleit voor een cap op de winsten van de farmaceutische industrie. Medicijnen moeten voor iedereen betaalbaar en toegankelijk zijn. Het door de industrie misbruiken van hun monopolie positie moet worden beëindigd. Het is onbestaanbaar dat ons belasting- en premiegeld dat we willen besteden aan goede zorg verdwijnt in exorbitante winsten voor aandeelhouders die met patenten prijzen kunstmatig hoog houden en daarmee het zorgbudget oneigenlijk gebruiken. Hiervoor moet ook de positie van academische ziekenhuizen verder versterkt worden door hen meer verantwoordelijkheid en macht te geven over de door hen ontwikkelde medicijnen.

NIEUWE WEGEN voor een goed pensioen voor jong en oud

Speerpunten:

- Recht op AOW en pensioen vanaf 65 jaar na minstens 45 jaar werken
- Flexibilisering van de pensioendatum voor wie dat wil
- Pensioenuitkeringen en -aanspraken groeien mee met de inflatie
- Bestuurdersbeloningen worden onder de Wet Normering Topinkomens gebracht
- Het met een kunstmatig hoge rekenrente naar jongeren doorschuiven van het probleem is geen oplossing, het doorbreken van het kunstmatige ultra lage-rente-beleid en een beter pensioenbeheer wel
- Ook lager opgeleide en minder verdienende burgers en mensen met fysiek en/of mentaal belastende beroepen verdienen een faire kans om hun pensioen in een goede gezondheid te halen
- (Verdere) welvaartsstijgingen mogen best ook worden teruggezien in een langere periode waarin het na gedane arbeid goed rusten is

De meeste gepensioneerden hebben al jaren te maken met het niet met de inflatie meegroeien van hun pensioen. Koopkrachtverliezen tot meer dan vijftien procent zijn het gevolg. Ook de pensioenrechten van de nog werkenden groeien niet met de inflatie mee. In 2017 worden de pensioenen gemiddeld genomen opnieuw niet geïndexeerd. Voor ouderen met een hoger aanvullend pensioen daalt de koopkracht daardoor weer verder. Volgens het Nibud kan de koopkrachtdaling ruim 50 euro per maand zijn. Ook jongeren zien de koopkracht van hun opgebouwd pensioen weer verder afnemen. Tegelijkertijd gaat de pensioenleeftijd in snel tempo omhoog, terwijl de pensioenopbouw steeds verder wordt uitgekleed en de premies stijgen.

Het misplaatste idee dat de stijgende levensverwachting een behoorlijk pensioen onbetaalbaar maakt, moet worden doorbroken. Nergens ter wereld is al zoveel voor het pensioen gespaard als in Nederland. En bijna nergens elders werkt men al zolang door als in Nederland. Het probleem is dan ook niet dat we steeds ouder worden, maar dat ons pensioengeld door het extreme lage-rente-beleid van de ECB te weinig rendeert. Kunstmatig lage rentestanden hollen ons pensioenkapitaal uit en zijn sociaal én economisch ongewenst. Dat moet worden doorbroken. Niet kunstmatig door rekenregels aan te passen, maar reëel door juist de monetaire kunstgrepen te doorbreken. Gewoon een zaak van gezond verstand.

Daarnaast vraagt pensioenbeleid een sociaal hart. Mensen die op hun vijftiende begonnen zijn in zwaar slijtende beroepen, mogen al blij zijn wanneer ze gezond de 65 halen. Het misplaatste idee dat iedereen wel langer door kan werken, moet worden doorbroken. In een welvaartsstaat is geen plaats voor werken tot men erbij neervalt. Zeker niet voor hard werkende stratenmakers, verpleegkundigen en agenten, waarvan fysiek en/of emotioneel nogal wat wordt geleverd. Een behoorlijke pensioenleeftijd van 65 moet in elk geval na minstens 45 jaar werken mogelijk zijn. De gelukkigen met de leuke en goed vol te houden baantjes mogen uiteraard langer doorwerken, maar doen dat vaak al uit zichzelf.

Overigens stijgt de levensverwachting vooral door een toename van het aantal levensjaren dat in minder goede gezondheid wordt doorgebracht. De levensverwachting in een als goed ervaren gezondheid ligt nog altijd onder de 65 jaar. Ondertussen vervullen ouderen wel een cruciale rol bij kinderopvang, mantelzorg en vrijwilligerswerk.

Ook daarom moet het neoliberale dictaat van doorwerken zolang men dat nog kan, worden doorbroken. Na 45 jaar werken moet eenieder toegang hebben tot een behoorlijk pensioen op een leeftijd dat de gezondheid het nog toelaat daar volop van te genieten en op andere wijzen bij te dragen aan de maatschappij. Ook voor de duur van het arbeidzame leven geldt de menselijke maat. En dat mag best wat kosten, mits die kosten binnen het redelijke blijven.

Met de afbraak van het ooit zo overzichtelijke en begrijpelijke Nederlandse stelsel ontstaat een steeds complexer en ondoorgrondelijker stelsel. Onnodig hoge uitvoerings-, communicatie- en beheerskosten zijn het gevolg. Hoe hoog het pensioen uiteindelijk gaat worden is nauwelijks nog uit te leggen. En dus wordt goudgeld besteed aan voorlichting en advies. Elke euro die aan kosten opgaat, kost echter al gauw vier euro aan pensioen. En ondanks torenhoge communicatiekosten blijft het voor de gewone burger maar raden hoeveel pensioen hij uiteindelijk krijgt. Dat moet anders en eenvoudiger, met meer inzicht en minder kosten.

Daarnaast moeten de beloningen voor de pensioenfondsbestuurders terug naar de menselijke maat. Fondsen betalen tot wel zo'n tien keer een gemiddeld jaarpensioen aan toezichthouders en bestuursleden met een goed betaalde hoofdfunctie elders. Bedragen waar de hardwerkende handen aan het bed en achter de vuilniswagen nog niet van kunnen dromen bij een voltijdse baan. Besturen en toezichthouden doe je vanuit een sociaal hart, niet voor een volle portemonnee.

Ook meer in het algemeen moeten de verantwoordelijkheidszin en de inzet omhoog. De huidige problemen komen mede voort uit een kortzichtig premie- en beleggingsbeleid rond de eeuwwisseling. En ook nog in 2014 bevond DNB een kwart van de getoetste bestuurders ongeschikt. Dat is vragen om problemen.

De AOW is geen last, maar een zegen. Ondanks oplopende AOW-uitgaven, is het grootste deel van de welvaartstoename altijd gegaan naar toenemende materiële welvaart. Ook in de toekomst is er ruimte voor stijgende AOW-uitgaven zonder dat dit leidt tot een daling van de materiële welvaart. In een welvaartsstaat heeft men de luxe een stukje van de materiële welvaarts-groei af te ruilen tegen de menselijke maat van een behoorlijke AOW. Rekening houdend met de besparingen op werkloosheids-, arbeidsongeschiktheids- en bijstandsuitkeringen volstaan beperkte verhogingen van de BTW op luxe goederen, accijnzen en de Rijksbijdragen. Kiezen voor een iets minder hard groeiende materiële welvaart ten behoeve van ons welzijn, getuigt van een sociaal hart en gezond verstand.

NIEUWE WEGEN voor het onderwijs

Speerpunten

- Te allen tijde de leerling centraal en niet het behalen van het rendement door het schoolbestuur
- Beroepsonderwijs dichtbij jongeren en met bedrijven georganiseerd
- Het sociaal leenstelsel komt te vervallen
- De termen hoog- en laag opgeleid onderwijs gaan de prullenbak in, vanaf nu spreken we van praktijk- en theoretisch onderwijs
- Elke school voor Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en Middelbaar Beroepsonderwijs heeft een centrum voor jeugdhulp of jeugdzorg
- Klassen niet groter dan 24 tot 26 leerlingen
- Leerlingen moeten de kans hebben om door te stromen naar een hogere vervolgopleiding.
- Investeren in bevoegde en kwalitatief goede docenten
- Verankeren van muziek- en cultuuronderwijs in het basis- en voortgezet onderwijs
- Laaggeletterdheid wordt grootschalig aangepakt

Menselijke maat

Alle kinderen in Nederland hebben recht op goed onderwijs en op goede begeleiding en zorg. Als het aan Nieuwe Wegen ligt keert de menselijke maat terug in het onderwijs. Het Nederlandse onderwijssysteem wordt weer een voorbeeld voor de wereld. Te allen tijde dient de leerling centraal te staan en niet het behalen van zoveel mogelijk rendement. Het geld volgt de leerling en niet andersom. De termen hoogopgeleid en laagopgeleid gaan de prullenbak in. We spreken vanaf nu van 'practici en theoretici'. Onderwijs en jeugdhulp/jeugdzorg zouden als een ritssluiting met elkaar verbonden moeten zijn. Passend Onderwijs slaagt als kinderen les krijgen binnen een veilige omgeving. Dat lukt alleen als jeugdhulp en jeugdzorg op de juiste plaats preventief kan helpen. De afstand tussen jeugdzorg en onderwijs is te groot. Leerlingen in het mbo die (chronisch) ziek zijn of meervoudige zorgproblematiek hebben worden na het behalen van de startkwalificatie van school verwijderd als ze door behandelingen of ziekte lessen missen. Laat leerlingen er liever een jaar langer over doen. Een jarenlange uitkering kost de gemeenschap meer dan een jaar extra onderwijs.

Beroepsonderwijs

Het beroepsonderwijs wordt weer dichtbij jongeren en samen met bedrijven georganiseerd. Grootschalige ver weg gelegen ROC's worden vervangen. VMBO scholen moeten weer meer samenwerken met de bedrijven in hun omgeving. Een goede beroepsopleiding is een belangrijke basis voor een succesvolle carrière. De vakken Maatschappijleer en Burgerschap dragen bij aan de voorbereiding van leerlingen op hun sociaal maatschappelijke rol. De klassen binnen het MBO zijn te groot, het ontbreekt aan persoonlijke aandacht, er is teveel lesuitval en docenten geven vakken waarvoor ze niet zijn geschoold. Een MBO die zekerheid en structuur kan bieden is een voorbeeld voor de jongeren. Een jongere die uit deze ervaringen en voorbeelden kan putten heeft een grotere slagingskans op de arbeidsmarkt. Negatieve ervaringen stimuleren drop-outs in plaats van drop-ins. Bedrijven moeten worden gestimuleerd om jongeren uit de regio in dienst te nemen of ze een stageplaats aan te bieden.

Sociaal leenstelsel

Het huidige sociale leenstelsel moet worden teruggedraaid. De toegankelijkheid van het onderwijs moet voor iedereen gewaarborgd zijn en mag niet afhangen van de grootte van de portemonnee van de ouders. Daarnaast moet de overheid voorkomen dat jongeren zich op vroege leeftijd al in hoge schulden steken. Schoolkosten voor ouders worden aan een wettelijk maximum gebonden.

Vertrouwen in plaats van wantrouwen

Scholen en leerkrachten moeten weer het vertrouwen krijgen van de overheid, zonder dat zij overladen worden met regels en controles. Mensen die werkzaam zijn in het onderwijs willen hun belangrijke werk kunnen doen op een goed functionerende school en dragen daar graag hun steentje aan bij. De overheid moet hun dat vertrouwen gunnen, zonder bovenmatige controledruk vanuit de onderwijsinspectie. Klassen in het basis- en voortgezet onderwijs en het MBO worden niet groter dan 24 tot maximaal 26 leerlingen.

In en rond school

Een school moet een uitdagende leeromgeving zijn voor leerlingen, waarbij ze ontdekkend kunnen leren in kleine groepen. Een school staat midden in de samenleving en moet zich bewust zijn van die samenleving. Ze bereidt leerlingen voor op goed en gezond burgerschap. Elke school is een fijne school om er te zijn; of het nu een reguliere school is of een school voor speciaal onderwijs. Wat Nieuwe Wegen betreft is het belangrijk dat we met elkaar de discussie over de noodzaak van het bijzonder onderwijs blijven voeren. Elke leerkracht moet toegang hebben tot een (ortho)-pedagogisch hulpverlener. Deze laatste ondersteunt de leerkracht bij het geven van gedragsinstructie en samen ontwikkelen zij een gezond en veilig pedagogisch klimaat in de klas. Door de aanwezigheid van jeugdzorg/-hulp in de school zijn de lijnen met ouders en verzorgers kort en kan daar waar nodig intensieve begeleiding worden gegeven.

Raden van Bestuur op afstand

Raden van Bestuur van grote scholengemeenschappen bepalen bijna tot in de klas hoe de docent zijn onderwijs moet geven. Locatiedirecteuren dansen naar de pijpen van de Raad van Bestuur terwijl de werkvloer bijna verzuipt in het administratieve extra werk en de lesvoorbereiding thuis moet doen, omdat daar overdag geen tijd voor is. Laat de docent weer zelf bepalen hoe hij zijn lessen vormgeeft en geef hem daartoe de mogelijkheden en het vertrouwen. Het gaat tenslotte om de leerling.

Eigen ontwikkeling

Iedere leerling moet de regie kunnen hebben en houden over zijn eigen ontwikkeling. Nu worden leerlingen gehinderd door beloningssystemen en in het MBO door de cascaderегeling. Als het aan Nieuwe Wegen ligt wordt het cascademodel omgedraaid. Hoe hoger het niveau waarop de leerling examen doet, des te meer financiën de school ontvangt per leerling. Hierdoor ontstaat een financiële prikkel die scholen motiveert om leerlingen op een hoger niveau af te leveren.

Leerlingen die een diploma halen, op welk niveau dan ook, moeten de kans hebben om een daaropvolgende vervolgopleiding te kiezen. Dit mag ook binnen het VO zijn. Dus:

- vmbo basis → vmbo kader (1 jaar)
- vmbo kader → vmbo tl
- vmbo tl → havo
- havo → vwo

Vooraf binnen het vmbo wordt dit niet gestimuleerd. De overgangen naar havo en vwo worden bemoeilijkt door de cijfergemiddelden die scholen eisen. Nieuwe Wegen wil deze barrière doorbreken. Wie een diploma heeft en wil doorstromen naar een hoger niveau moet daartoe de mogelijkheid hebben.

Laaggeletterdheid

Er komt een grootschalige aanpak om de laaggeletterdheid van ruim twee miljoen mensen in Nederland aan te pakken. Wie niet of slecht kan lezen, kan niet meedoen en meekomen. Dit moet een centraal aandachtspunt worden in het beleid van de volgende minister van onderwijs. Nieuwe Wegen zal hier in haar doorrekening dan ook een substantieel bedrag voor opnemen. Met het aanbieden van laagdrempelige opleidingen en die te richten op de praktijk kan de laaggeletterdheid worden tegengegaan en kunnen wezoekenden worden omgeschoold. Verder kan een betere samenwerking tussen scholen, bibliotheken en wijkcentra bijdragen aan het aanpakken van laaggeletterdheid.

NIEUWE WEGEN naar een eerlijker en minder elitair belastingstelsel

Speerpunten:

- Nederland neemt afstand van internationale belastingconstructies
- Belastingafspraken met (vooral grote) ondernemingen worden openbaar
- De verlaging van de belastingheffing van ondernemingen wordt teruggedraaid en ondernemingen gaan hun faire aandeel bijdragen aan de maatschappelijke voorzieningen
- De honderdduizend-euro vrijstelling voor de schenkbelasting wordt ingetrokken
- Belastingvrije export van in Nederland verworven inkomsten wordt aangepakt en de belastingvrijstelling voor buitenlandse werknemers wordt afgeschaft
- Vereenvoudiging van het stelsel wordt nu eindelijk echt opgepakt
- De belastingheffing over spaargeld gaat direct terug naar een heffing over werkelijke rente of een reële benadering daarvan

Nederland gooit stevast hoge ogen als internationaal belastingparadijs. Niet voor de gewone burger, maar voor grote multinationals als Google en Starbucks en voor al puissant rijke “celebrities”. Dankzij Nederlandse belastingconstructies betalen zij amper belasting over hun megawinsten en -inkomsten. De gewone burger en de kleine zelfstandige betalen het gelag. Noodzakelijke maatschappelijke voorzieningen als onderwijs, defensie, veiligheid en zorg moeten toch door iemand worden betaald. En belastingontwijking ten koste van ontwikkelingslanden schaadt niet alleen lokale economieën en ontwikkelingsmogelijkheden, maar draagt ook bij aan internationale spanningen en migratiestromen. Dat moet worden doorbroken. Juist van goudgeld verdienende multinationals en gigarijke “celebrities” mag een eerlijk aandeel in de kosten van maatschappelijke voorzieningen en in de welvaartsontwikkeling worden verwacht. Ook zij plukken daar de vruchten van. Keer op keer blijkt Nederland hoog te scoren als vestigingsplaats. Niet vanwege belastingvoordelen, maar vanwege de goede infrastructuur, de internationale oriëntatie, de goed opgeleide en taalvaardige bevolking, de rechtszekerheid en de aantrekkelijke culturele voorzieningen. Het simpel concurreren op lage belastingtarieven leidt enkel tot een ‘race to the bottom’. Dat heeft Nederland niet nodig en dat moeten we ook niet willen. Net zo min als de kloof tussen wat grote ondernemingen aan belasting betalen en wat kleine zelfstandigen en particulieren betalen. Belastingconstructies voor multinationals en puissant rijken zijn onrechtvaardig, ondermijnen de belastingmoraal en vervreemden de burger van de overheid. Net als belastingvrije export van uitkeringen, pensioenen en inkomens. Hetzelfde geldt voor de expatregeling waardoor buitenlandse werknemers dertig procent minder belasting betalen dan gewone Nederlanders. Dat voelt niet alleen onrechtvaardig, maar dat leidt ook concreet tot oneigenlijke concurrentie met Nederlandse werknemers.

Ook op tal van andere wijzen heeft de overheid via haar belastingbeleid de burger van zich vervreemd. Een ultracomplex stelsel, waarin via tal van toeslagen en uitkeringen enorme geldstromen worden rondgepompt, en dat voortdurend verandert, is niet meer uit te leggen. En dus haakt de gewone burger af. Of loopt vast in het oerwoud van regels. En mist waar hij recht op heeft, of krijgt waar hij geen recht op heeft. Met soms jarenlange, levens ontwrichtende en maatschappelijk geldverslindende terugvorderingsmaatregelen tot gevolg.

Met de inkomensafhankelijke heffingskorting is feitelijk de belasting voor middeninkomens verhoogd. Niet open en bloot, maar heimelijk buiten het zicht van de gewone burger. Tevens is de kloof tussen één- en tweeverdieners vergroot. Voor beter draaiende ondernemingen is de belasting

verlaagd. De verhouding tussen wat de gewone burger betaalt en wat ondernemingen betalen is weer verder scheef getrokken. Trendsetters die het elektrisch rijden omarmden, met alle extra kosten en ongemakken van dien, worden nu met de afschaffing van de gewichtscorrectie getraakteerd op extra hoge aanslagen motorrijtuigenbelasting. Door de loodzware accu's zijn hun auto's immers loeizwaar, en dus de aanslagen extra hoog. Faire verhoudingen tussen wie wat betaalt moeten worden hersteld en zwalkend beleid moet worden gestopt.

De vrijstelling van honderdduizend euro voor de schenkbelasting is opnieuw ingevoerd. Alsof de gewone burger zijn kinderen zomaar elk honderdduizend euro kan schenken om een huis te kopen of een hypotheek af te lossen. En de huizenmarkt hoeft echt niet meer te worden gestimuleerd. Kortom, een zinloos belastingcadeau aan degenen die het niet nodig hebben. Lastenverlaging voor de gewone burger is een eerlijker alternatief en een betere stimulans voor de economie. Tevens voorkomt dat de uit de vrijstelling resulterende verdere oververhitting van de huizenmarkt en toenemende tweedeling in de maatschappij. Ook de optie tot het fiscaal voordelig afkopen van het pensioen in eigen beheer begunstigt vooral de ondernemers met de grote vermogens en bevestigt het elitaire karakter van het gevoerde belastingbeleid.

Met de belastingheffing over spaargelden heeft de overheid niet alleen de burger van zich vervreemd, maar wordt feitelijk ook op onaanvaardbare wijze ingegrepen in de vrije beschikkingsmacht van de burger. De burger belasten alsof hij tot wel meer dan vijf procent rente op zijn met hard werken bijeen gespaarde geld ontvangt, terwijl dat in werkelijkheid niet meer is dan hooguit een half procent, is de ultieme weg om de burger geheel van de overheid te vervreemden. Bovendien wordt de burger er feitelijk toe gedwongen zijn geld meer risicovol uit te zetten, met alle risico's van dien. Van dergelijke – ook nog tot risicovol gedrag aanzettende – 'betutteling' dient de overheid verre te blijven. Daarnaast moet de overheid het zelf sparen voor oude dag en/of zorg juist stimuleren in plaats van ontmoedigen. De belastingheffing over spaargeld moet direct in overeenstemming worden gebracht met de realiteit van de lage marktrente. Het nadeel voor de schatkist wordt gedekt door een eerlijkere belastingheffing van ondernemingen, de afschaffing van de "vrijstelling" voor de schenkbelasting en efficiencywinsten door de vereenvoudiging van het stelsel. Een steeds elitairder belastingstelsel en een verdere vervreemding tussen overheid en burger zijn het resultaat van het door de gevestigde partijen gevoerde belastingbeleid. Dat moet worden doorbroken. Via een rechtvaardig en begrijpelijk belastingstelsel draagt de burger graag zijn eerlijke aandeel bij aan de noodzakelijke maatschappelijke voorzieningen. Dat vraagt dan wel om een eenvoudige, rechtvaardige en consistente heffing.

NIEUWE WEGEN voor het MKB

Speerpunten:

- Het MKB moet als uitgangspunt voor het overheidsdenken- en handelen speerpunt zijn van het sociaal-economisch beleid
- Toets wet- en regelgeving altijd eerst op effecten voor het MKB
- Zorg dat het MKB weer vaste banen aanbiedt door onwerkbaar wet- en regelgeving ongedaan te maken
- Schaf doorbetaling van tweede ziektejaar af
- Maak arbeidsongeschiktheid en pensioenopbouw voor ZZP'ers toegankelijk en betaalbaar
- Stimuleer ondernemers tot regionale clusters van bedrijvigheid
- Wijzig topsectorenbeleid in sectortoppenbeleid
- Maak veilige financiële marktplaatsen voor institutionele beleggers en particuliere ondernemers
- Stop het als voorfinancier misbruiken van het MKB
- One-stop shopping voor verkrijgen vergunningen
- Het beroepsonderwijs moet weer gaan over vakwerk en minder over theorie
- De vaste baan wordt weer de norm. Payrolling moet streng gereguleerd worden. Europeanen op de Nederlandse arbeidsmarkt mogen alleen tegen Nederlandse cao-lonen worden ingezet. De VAR-verklaring wordt nieuw leven ingeblazen.
- Sociale zekerheid voor MKB-ers moet worden verbeterd en gefaciliteerd.

Algemeen

Wanneer we het hebben over het MKB dan hebben we het over bedrijven met 2 tot 250 werknemers. Nederland heeft ca. 425.000 MKB bedrijven. En daarnaast nog ruim een miljoen ZZP-ers. In de horeca, middenstand, bouw, transport, zakelijke dienstverleners en industrie. Het MKB is dan ook sterk bepalend voor het levendige karakter van onze binnensteden en de dynamiek van industrieterreinen en bedrijvenparken. Het MKB levert circa twee derde van alle banen in Nederland en bijna twee derde van wat wij in ons land met elkaar verdienen. Ook verzorgt het MKB bijna twee derde van alle in- en exporten en investeert zijn voor circa 45 miljard, waarvan een groot deel in innovatie. Het aandeel in de investeringen is daarmee van dezelfde orde van grootte als die van het Grootbedrijf. Het MKB speelt samengevat een hoofdrol in onze economie. Het is een sector, waar we zuinig op moeten zijn.

Menselijke maat

Het partijprogramma van Nieuwe Wegen neemt de menselijke maat als uitgangspunt voor denken en doen. Kleinschaligheid is daarbij een sleutelbegrip. Mensen voelen en ontwikkelen zich beter in een omgeving die rekening houdt met hun persoonlijke behoeften en mogelijkheden, dan in een omgeving waarin niet de mens als mens, maar als kostenpost wordt beschouwd. Niet voor niets strijden wij voor (beroeps-) onderwijs dicht bij huis en tegen schoolwolvenkrabbers op afstand. Net als voor zorg binnen handbereik en een doorbreking van het idee dat kleinschaligheid de zorg onbetaalbaar maakt. Wij luisteren naar de mensen uit de praktijk, en niet naar degenen die anoniem van achter een bureaustoel oordelen.

Groot onbenut sociaal-economisch potentieel

Onze sociaaleconomische agenda grijpt geheel in lijn aan bij dit vooropstellen van de menselijke maat. Hoewel wij het cruciale belang van grote bedrijven voor onze welvaart inzien, en niet de ogen sluiten voor de internationalisering van onze economie, zijn wij van mening dat het belang van kleine en middelgrote bedrijven nog steeds wordt ondergewaardeerd. Het MKB zorgt voor 70% van de werkgelegenheid in de marktsector en wordt een steeds belangrijker speler op het internationale podium. Het MKB levert innovaties van onderop, zorgt voor levendigheid en diversiteit, en garandeert overzichtelijke arbeidsorganisaties, waar persoonlijke inbreng, directe betrokkenheid, verantwoordelijkheid en vaste arbeidsrelaties meer regel dan uitzondering zijn.

Het MKB kan daarom stevast rekenen op veel warme woorden van politieke partijen en niet minder mooie voornemens, maar feit is dat dit veelal enkel voor de bühne gebeurt. Het MKB is vaak een knuffelbeest dat je koestert op momenten dat het je uitkomt. Zelden vragen politici zich echter af, of dat MKB niet nog beter zou presteren met minder knellende regels of een extra steuntje in de rug. Of we onze welvaart en welzijn niet ernstig tekort doen als we niet meer in het MKB investeren. Nieuwe Wegen wil dit potentieel onderzoeken en aanboren.

Wij zijn er van overtuigd dat het MKB in staat is enkele honderdduizenden extra banen te scheppen. Dat kan niet van vandaag op morgen. Maar onze voorstellen leggen er wel de basis voor. Zo is recente wetgeving rond sociale zekerheid, ziekteverzuim, ontslagrecht en -vergoedingen louter bedacht vanuit het grootbedrijf, waardoor dit voorbij gaat aan de mogelijkheden en onmogelijkheden van het MKB. Gevolg is dat ondernemers, ook nu het economisch beter gaat, huiverig zijn medewerkers in dienst te nemen, en als ze dat al doen, veel flexibele slagen om de arm houden. Saillant punt in dit verband is, dat het MKB juist bij uitstek is gebaat bij vaste arbeidsrelaties. Daaraan ontleent het immers z'n eigenheid, kwaliteit en herkenbaarheid. Wetten en regels die plompverloren over het MKB worden uitgestort, leiden tot grote ergernis en frustratie bij ondernemers en daardoor tot minder investeren en innoveren. Het oordeel van de honderden ondernemers die wij daarover spraken is opvallend eenduidig.

Geen frustrerende wet- en regelgeving

Nieuwe Wegen wil daarom voortaan alle wet- en regelgeving, bestaande en nieuwe, langs de lat van het MKB leggen. Door middel van pilots met panels van MKB-bedrijven zal in de praktijk moeten worden nagegaan of wetten en regels uitvoerbaar en werkbaar zijn. Geen wetgeving meer die politiek handig uitvalt maar uitvoerders tegen de haren instrijkt, maar wetgeving die juist uitdaagt een stapje harder te zetten. Waar de wetgever aan voorbijgaat, is dat het MKB zijn rol van aanjager van de lokale en regionale economie en arbeidsmarkt, en niet in de laatste plaats van ondersteuner van lokale goede doelen, onvoldoende kan waarmaken door frustrerende landelijke wetten en regels. Om die rol van 'natuurlijke bondgenoot' van gemeenten en regio's goed te kunnen spelen, moet het MKB bij alle besluitvorming op de eigen mérites worden beoordeeld.

Fiscale discriminatie

Op fiscaal gebied wordt het midden- en kleinbedrijf ronduit gediscrimineerd. Waar de fiscus met grote concerns individuele afspraken maakt om ze in Nederland te krijgen of te behouden, waar diezelfde concerns winsten kunnen wegsluizen naar andere landen, betaalt het MKB stevast de volle mep. Belastingheffing moet echter uitgaan van gelijke monniken, gelijke kappen. Dat geldt

zowel voor het VPB- als het IB-plichtige MKB. Dat Nederland zeer hoog op de lijst van belastingparadijzen voor multinationals prijkt, is aan het MKB moeilijk uit te leggen.

Regionale clusters van bedrijven en onderwijsinstellingen

Nieuwe Wegen waarschuwt voor politiek modieus gedrag. Veel ondernemers hebben het gevoel, dat als ze niet tot een topsector behoren, geen start-up of scale-up zijn en geen expats in dienst hebben, ze niet volwaardig meetellen. Dat beeld moet de wereld uit. Waarom zou je maatschappelijk verantwoord ondernemen als de overheid je niet ziet staan?

Het topsectorenbeleid, opgezet voor grote bedrijven en onderzoeksinstellingen, moet – voor zover het wordt voortgezet – worden opengesteld voor het MKB, en niet op de bagagedrager. Nieuwe Wegen heeft sowieso grote aarzelingen bij het van overheidswege bepalen van sectoren die kansrijk zijn. Wat we wel voorstaan, is het op regionaal niveau realiseren van clusters van complementaire bedrijven rond bepaalde thema's. De kerntechnologie- en foodclusters in Eindhoven en Wageningen zijn, als kraamkamers voor nieuwe ontwikkelingen en toepassingen, mooie voorbeelden daarvoor. Dit zou niet alleen in samenwerking met universiteiten moeten gebeuren, maar met de gehele kolom van het beroepsonderwijs. Ondernemers met ideeën moeten worden uitgedaagd en aangemoedigd om met collega-ondernemers en onderwijsinstellingen te investeren in regionale centra van bedrijvigheid en onderwijs. De overheid kan hierin bijdragen door het creëren van tijdelijke regelluwe zones en tijdelijke fiscale prikkels. Dat is, met het oog op milieu, schaarste aan grond en optimale benutting van aan te leggen en te onderhouden infrastructuur, een betere optie dan te volharden in de onzalige concurrentiestrijd tussen gemeenten voor de inrichting en uitbouw van het zoveelste identieke bedrijventerrein. Het aanbestedingsbeleid van overheden dient MKB-bedrijven te stimuleren tot samenwerking bij het inschrijven op dit soort grotere projecten. Nieuwe Wegen signaleert een zekere maatschappelijke en politieke apathie inzake de zogenaamde krimpgebieden. Dergelijke gebieden met die twijfelachtige status lenen zich prima voor het experimenteren met thematische clusters.

ZZP-ers en OZP-ers

Nieuwe Wegen vindt dat het nieuwe kabinet snel knopen moet doorhakken over de definitie, positie en status van ZZP-ers. Nog altijd zit er licht tussen de sociale en fiscale status. Hoezeer de overheid er niet in slaagt duidelijkheid te verschaffen, toont het recente gehannes rond VAR-verklaringen en modelcontracten aan; bedoeld om ZZP-ers te onderscheiden van schijnzelfstandigen, maar in de praktijk onwerkbaar voor zowel opdrachtgever als ZZP-ers.

Anders ligt het bij de zogenaamde OZP-ers (ondernemers zonder personeel). OZP-ers zijn in de ogen van Nieuwe Wegen niet anders dan eenmansbedrijven, die gebruik maken en moeten blijven maken van alle fiscale tegemoetkomingen voor zelfstandigen. Het is aan deze OZP-ers zelf hoe ze zich tegen arbeidsongeschiktheid verzekeren en hoe ze hun pensioen opbouwen. Of een OZP-er één of meerdere opdrachtgevers heeft, maakt uiteraard niet uit. Bepalend is of de OZP-er voor eigen rekening en risico werkt, zelf het werk aanneemt, de vergoeding vaststelt, geen gezagsverhouding ten opzichte van de opdrachtgever heeft en zelf de arbeidstijden bepaalt.

ZZP-ers (zelfstandigen zonder personeel) zweven veelal tussen ondernemers en werknemers in; horen noch voor 100% tot de ene of de andere categorie. Vaak is het ZZP-schap uit nood geboren.

Niet voor niets hebben de beide crises voor een ware toevloed van ZZP-ers gezorgd. Nu de arbeidsmarkt weer aantrekt, daalt het aantal ZZP-ers zienderogen.

Nieuwe Wegen wil voorkomen dat ZZP-ers verworden tot jo-jo-krachten en alleen maar goed zijn als goedkope eilandjes in de flexibele schil. In de arbeidsmarkt die Nieuwe Wegen voorstaat concurreren ZZP-ers als inleenkracht niet met vaste werknemers op loonkosten, maar op specifieke kennis en kwaliteit. Dat daar een hogere prijs voor staat, is niet meer dan logisch. Dat ZZP-ers maatschappelijk een belangrijke rol vervullen, moet tot uiting komen in het aanbieden van aantrekkelijke mogelijkheden voor het verzekeren van arbeidsongeschiktheidsrisico's en pensioenopbouw.

Een evenwichtiger innovatiemiddelenbalans

Ook waar het gaat om het verkrijgen en kunnen inzetten van innovatiegelden valt het leeuwendeel van het MKB buiten de prijzen. Steevast wordt door de betrokken bewindslieden verklaard dat het grootste deel van de middelen bij het MKB terecht komt, maar dat is een valse voorstelling van zaken. In de eerste plaats zijn er veel meer MKB-bedrijven dan grote, en in de tweede plaats betreft het voornamelijk één enkele regeling, namelijk de fiscale aftrekregeling WBSO voor investeringen in technologische ontwikkelingen. Naast de inzet van innovatiemiddelen bij het realiseren van regionale bedrijvencusters voor de ontwikkeling van nieuwe samenwerkingsconcepten, zal een ander deel moeten worden ingezet als branche-projecten voor de ontwikkeling van nieuwe concepten. Daarbij gaat het om projecten van branchegenoten, maar ook om projecten met bedrijven van aanpalende branches. Energiebesparing in woningen en gebouwen is een sprekend voorbeeld, maar ook hergebruik van materialen.

Financiële marktplaatsen

Laatste kernpunt van onze voorstellen betreft twee hete hangijzers die de ontwikkeling van een gezond MKB in de weg staan: financiering en betalingsgedrag. Beide zaken heeft het kabinet veel te laat onderkend. Omdat banken zich door tal van oorzaken uit de markt prijzen als kredietverstrekkers, zullen veilige financiële marktplaatsen, waar institutionele beleggers en particulieren en kredietvragers elkaar treffen, die rol moeten overnemen. Het is de rol van de overheid de kwaliteit en integriteit van deze marktplaatsen te bewaken.

Trage betaling door overheden en grote bedrijven maakt van het mkb een ongewild en ongewenst voorfinancier. Dat gaat ten koste van slagkracht en innovatief vermogen. Betalingstermijnen langer dan 60 dagen moeten worden beboet.

In kernbegrippen:

- Maak MKB tot speerpunt van het sociaal-economisch beleid, onderzoek het onbenutte potentieel en de oorzaken. Nieuwe wegen schat het onbenut potentieel op enkele honderdduizenden vast arbeidskrachten;
- Toets wet- en regelgeving altijd eerst bij het MKB op realiseerbaarheid en effecten;
- Zorg dat het MKB weer meer en vaste banen aanbiedt door bestaande en voor het MKB onhandelbare wet- en regelgeving ongedaan te maken. De Wet Werk en Zekerheid is goed bedoeld, maar voor het MKB een onding. Politieke prestige over de rug van het MKB-bedrijfsleven is arrogant en dom. De stofkam halen door regels en wetten die de

arbeidsmarkt in het MKB in de weg zitten, is in onze ogen één van de eerste opdrachten voor het nieuwe kabinet;

- Schaf doorbetaling van het tweede ziektejaar af voor kleine en middelgrote bedrijven;
- Hef bij de komende belastingherziening de fiscale ongelijkheid van grote bedrijven en MKB op. Het MKB financiert de belastingvoordelen van de multinationals;
- Voor ZZP-ers moeten arbeidsongeschiktheid en pensioenopbouw toegankelijk en betaalbaar zijn. Wanneer ZZP-ers binnen of na drie jaar doorstromen naar OZP-er, dient de niet-genoten zelfstandigenaftrek achteraf fiscaal te worden verrekend;
- Stimuleer ondernemers tot regionale clusters van bedrijvigheid met beroepsonderwijs en universiteiten, ook in de zogenaamde krimpgebieden. Via tijdelijke regelluwe zones, onder andere met versnelde procedures bij bestemmingsplannen, tijdelijke fiscale prikkels met een verhoogde vrije investeringsvoet en de inzet van innovatiegelden voor thematische gebiedsontwikkeling;
- Wijzig het topsectorenbeleid in sectortoppenbeleid, waarbij de innovatiemiddelen ten goede komen aan alle bedrijven die bereid zijn gedurende een langere periode te investeren in nieuwe producten en productieprocessen. Nieuwe Wegen vindt het huidige topsectorenbeleid discriminerend en elitair. De baten komen vooral bij de bedrijven die het niet nodig hebben;
- Maak veilige financiële marktplaatsen waar institutionele beleggers, niet-bancaire financiers en particulieren ondernemers snel en efficiënt kredieten kunnen verstrekken;
- Stop het als voorfinancier misbruiken van het MKB. Officieel betalen overheden binnen de wettelijke termijn, maar dralen met het aftekenen van facturen zorgt er voor dat betalingstermijnen worden opgerekt. Grote bedrijven die hun MKB-afnemers niet binnen een uiterste termijn van 60 dagen betalen, moeten worden beboet.

NIEUWE WEGEN naar een nieuwe arbeidsmarkt

Speerpunten:

- Aanpak schijnzelfstandigheid
- Stimuleren vaste contracten
- Scholingsfondsen gericht inzetten
- Cao's die inspelen op behoefte aan flexibiliteit
- Belastingwetgeving die arbeid boven kapitaal bevoordeelt
- Fricities op de arbeidsmarkt eerder signaleren en verhelpen

Nederland is kampioen zelfstandigen. Meer eigentijds gesteld: Nederland is kampioen ZZP-ers. Is dat een verdienste, iets om trots op te zijn? Ja en nee. Ja, omdat heel veel landgenoten het initiatief nemen voor eigen rekening en risico zelf in hun levensonderhoud te voorzien. Nee, omdat veel van die ZZP-ers dit uit nood geboren doen. Omdat ze in de crisis hun vaste dienstverband zijn kwijtgeraakt, of anderszins tevergeefs bij een werkgever aanklopten. Maar ook vóór de crisis was er een trend naar meer eigen baas willen zijn. Politieke partijen moedigden het ZZP-er zijn zelfs in ronkende bewoordingen aan. Dat we nu blijven steken in moeilijke discussies over definities en gevolgen voor fiscale tegemoetkomingen, concurrentie op de arbeidsmarkt, wel of geen verplichte premie-afdrachten, etc., komt omdat we ons blindstaarden op de redder in de nood-rol van de ZZP-er als de flexibele schil in benarde economische tijden. Over wat dit op de wat langere tijd zou gaan betekenen voor de arbeidsmarkt werd niet nagedacht. Niet door werkgevers, niet door de overheid. We verwachtten veel van de ZZP-er als doorgroeier en banenschepper.

Blijkens recente cijfers van het CBS lijkt dat laatste erg tegen te vallen. Eén van de conclusies van het CBS is dat Nederland minder ondernemend is dan uit een oppervlakkige beoordeling van de cijfers blijkt. Het aantal grote bedrijven stijgt heel licht; het aantal MKB-bedrijven stabiliseert of neemt zelfs af. Omdat het aantal ZZP-ers blijft groeien, wekken we de indruk een zeer ondernemend land te zijn. Het meest ondernemende in de wereld zelfs. De realiteit ligt iets anders. Dat we ondernemend zijn, lijdt geen twijfel. Maar we moeten realiteiten niet verwarren met wensdenken. Niet alleen de crisis laat zijn sporen na op de huidige en toekomstige arbeidsmarkt. Ook de marktwerking die in tal van sectoren haar intrede deed, de zorg voorop, heeft grote gevolgen voor de positie van werkenden. Zeker op de wat kortere termijn. De race naar de prijsbodem eist veel slachtoffers en leidt vaak tot verdringing lager in de keten.

Het kabinet wrijft zich in de handen over de successen die de afgelopen jaren zijn geboekt om mensen aan het werk te houden en te krijgen. Nieuwe Wegen onderschrijft deze zelfgenoegzaamheid niet. Veel banen zijn prutsbanen geworden. Volwaardige banen zijn kleine baantjes geworden. Behoorlijk betaalde, minder betaalde. Ouderen komen nauwelijks meer aan de bak en de versoberde kinderopvang zet een zware rem op de inzet van vrouwen. Dat het UWV zich in de handen wrijft over haar geslaagde bemiddelingsrol om mensen weer aan het werk te krijgen, is onterecht. Het blijft een verambtelijkte en veelal routineuze organisatie die weinig benul heeft van wat werkgevers en werknemers willen en kunnen.

Wat houdt dat in voor de arbeidsmarkt in de komende jaren?

Nieuwe Wegen maakt zich hard voor echte keuzevrijheid van werkenden; dienstverband of zelfstandigheid. In het geval van dienstverband hebben vaste verbanden sterk de voorkeur. En

natuurlijk sluiten we onze ogen niet voor de behoefte van bedrijven aan een flexibele schil van werkenden, maar de trend van de laatste jaren om vast systematisch om te zetten in flexibel, is niet alleen fnuikend voor de inzet en ontwikkeling van de werknemers zelf, maar ook voor de arbeidsproductiviteit en noodzakelijke innovatie die bedrijven concurrerend houdt. Dat het verplaatsen van productie naar lage lonenlanden z'n beste tijd heeft gehad, bewijzen de vele terugtrekkende bewegingen van bedrijven die aanlopen tegen hoge logistieke kosten, stijgende loonkosten elders en discontinuïteit van de kwaliteit. Kiezen voor zelfstandigheid moet geen keus zijn uit armoede. Kiezen voor ondernemerschap doe je weloverwogen, met een goed plan, met voldoende financiële armslag en een omgeving die er achter staat.

Wat wil Nieuwe Wegen?

- Aanpak van schijnzelfstandigheid. De goede bedoelingen van het Kabinet ten spijt, is de gekozen oplossing via de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA) met honderden modelcontracten, een kind met een waterhoofd. Een administratief onding. Ten onrechte is dit een louter fiscale wet geworden die schijnconstructies niet aanpakt. Typisch weer zo'n geval waar Belastingdienst en Sociale Zaken elkaar in de wielen rijden. Schijnconstructies pakken we aan via de Wet Aanpak Schijnconstructies (WAS) en de introductie van een uitlenersaansprakelijkheid;
- Stimuleren vaste contracten. In een 'normale' arbeidsmarkt is de kostprijs van een vast dienstverband lager dan die van een flexibele kracht of inlener. Door te hoge transitievergoedingen en loondoorbetaling bij ziekte worden de loonkosten van een vaste werknemer kunstmatig hoog gehouden. Het ontslagrecht staat, hoe sociaal het ook oogt, vaste dienstverbanden in de weg. Bij detachering van goedkope arbeidskrachten uit met name de nieuwe Lidstaten moet veel beter worden gecontroleerd of premies en verzekeringen worden afgedragen;
- Scholingsfondsen van de verschillende bedrijfstakken richten zich voor wat betreft scholing en omscholing op de eigen sector en belemmeren daardoor de mobiliteit van werknemers, zeker in tijden van recessie. Met werkgevers en werknemers moet worden overlegd hoe deze belemmeringen kunnen worden weggenomen. Zeker in een tijd waarin hele sectoren worden geherstructureerd of ontmanteld, zoals de vaste detailhandel en de financiële dienstverlening, is snelle doorstroming en kennis van andere sectoren cruciaal;
- Cao's spelen te weinig in op de behoefte aan meer flexibiliteit en houden angstvallig vast aan oude waarden. In de Cao's zou flexibiliteit een belangrijke plek moeten krijgen, waardoor werkgevers en werknemers in staat zijn vaste dienstverbanden op maat te maken en in te richten naar de wensen en mogelijkheden van werkgever en werknemer. Werkgevers en werknemers moeten hun verantwoordelijkheid nemen en hun Cao's flexbestendig maken.
- Grootschalige sociale contracten zijn veel te grof en uit de tijd. Dat geldt ook voor loonafspraken. Met dit soort macro-benaderingen van de arbeidsmarkt wordt de individuele verantwoordelijkheid gefrustreerd en afgewenteld op het collectief. Wat veel effectiever is, is een belastingwetgeving die arbeid bevoordeelt boven kapitaal. Daar wordt al decennia over gesproken, maar al die discussies stranden tot nu toe en hebben niet veel meer opgeleverd dan de arbeidsaftrek;
- Fricities op de arbeidsmarkt moeten veel eerder worden gesignaleerd en verholpen. Seizoenarbeid tijdens de zomermaanden kan veel beter worden gecombineerd met seizoenarbeid voor de wintermaanden; tekorten aan vakkrachten moeten veel sneller

kunnen worden gevuld met vakkrachten uit sectoren waar overschotten dreigen, deels door scholing met O&O-gelden, deels via fiscale prikkels. Het UWV moet veel flexibeler met deze getijdestroom op de arbeidsmarkt kunnen meebewegen.

NIEUWE WEGEN voor de veiligheid van Nederland

Speerpunten:

- Schaalvergroting bij politie terugdraaien
- Stop de wildgroei van buitengewone opsporingsbeambten (BOA's)
- Meer inspraak burgemeesters en lokale overheden bij inzet en aansturing politie
- Meer cybercrime specialisten
- Aanpak vermenging onder- en bovenwereld speerpunt politiek en justitie
- Betere registratie van mensen naar risicogebieden
- Antiterrorisme wetgeving breder toepasbaar
- Meer capaciteit voor het opsporingsapparaat
- Politie wijkposten die dag en nacht bereikbaar zijn
- Op iedere politiepost een officier van justitie t.b.v. de opsporing
- Afschaffing lokale kantongerechten terugdraaien: justitie dichtbij de burger

Algemeen

De gevangenen raken steeds minder vol. In 2015 zaten volgens de officiële cijfers van het CBS acht procent minder volwassenen in gevangenen of in huizen van bewaring dan in 2014. Deze daling geldt voor alle leeftijdsgroepen en herkomstgroeperingen. In 2016 zet die trend zich voort en zien we ook een dalende trend van de geregistreerde criminaliteit. Tussen 2005 en 2015 is de geregistreerde criminaliteit zelfs met twintig procent afgenomen.

Echter deze officiële cijfers kloppen niet. Politie en Openbaar Ministerie luiden de noodklok in een recent uitgelekt document ter voorbereiding van de komende Kabinetsformatie. Zij stellen dat de criminaliteit veel hoger ligt, de onderwereld de strijd aan het winnen is en dat politie en OM steeds vaker met lege handen staan. Het vertrouwen in de overheid en het gevoel van veiligheid moet dus hersteld worden. Volgens de gegevens van de Veiligheidsmonitor 2015 blijkt dat slechts een kwart van de Nederlanders tevreden is over het functioneren van de politie in buurt en wijken. En slechts één op de vijf Nederlanders vindt dat de politie criminaliteit effectief bestrijdt. Dit betekent dat respectievelijk 75% en 80% niet tevreden is. Dit is onacceptabel hoog en moet veranderen.

Schaalvergroting

Een veel gehoorde klacht is de (on)zichtbaarheid van de agent op straat. De politie rijdt wel langs, maar komt niet meer uit de auto, terwijl in verschillende wijken in Nederland spanningen zijn. Dit is een ongezonde situatie en de aanpak ervan verdient dan ook prioriteit. Mensen voelen zich vervreemd en hebben het gevoel dat het onveiliger wordt en dat er minder recht wordt gesproken. Het is duidelijk. De menselijke maat moet terug. De vijfsterren overheid die wij voorstaan, dient de burger en daar is nu geen sprake van. De ontevredenheid heeft echter niet te maken met de professionaliteit van de politieman of vrouw op straat, maar met slecht beleid en verkeerde prioritering. De schaalvergroting bij de politie heeft niet de verwachte voordelen gebracht en de jarenlange reorganisatie bij de politie is niet succesvol gebleken. Nieuwe Wegen is tegen de schaalvergroting bij de politie en wil deze terugdraaien. Daarnaast zien we dat lokale overheden steeds meer handhavers in dienst nemen. Hierdoor lijkt het alsof zij in de binnensteden de taken van de politie overnemen en daarmee de zichtbaarheid en veiligheid vergroten, maar schijn bedriegt. De handhavers hebben niet dezelfde opleiding, expertise en uitrusting als de politie en spekken vooral de gemeentekas. Met boetes uitschrijven wordt Nederland echter niet veiliger. Schijnveiligheid dus.

In duurdere wijken wordt zelfs particuliere beveiliging ingehuurd om te surveilleren en de veiligheid te vergroten. Maar veiligheid behoort een verantwoordelijkheid van de overheid te zijn. Het is een publieke taak. Nieuwe Wegen vindt dan ook dat de wildgroei van buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's) en veiligheidsteams moet stoppen. Investeer in een degelijke politie, zorg dat agenten hun dienstauto weer uitgaan en te voet de wijken en winkelcentra in, en de markten weer op gaan om te surveilleren en met te mensen praten.

Om de veiligheid te vergroten is het daarnaast van belang dat burgemeesters van kleinere gemeenten, lokale overheden en wijkraden meer inspraak krijgen bij de inzet en het aansturen van de politie, dat de wijkteams terugkeren en dat het management van de politie de burger weer centraal stelt. Dienstbaar zijn naar de burger, dat is wat een vijfsterren overheid volgens Nieuwe Wegen beoogt te zijn. Hiervoor is het noodzakelijk dat de mogelijkheden van de politie om te handelen groter worden. Zo is het bijvoorbeeld hard nodig dat bij relatief lichte vergrijpen van recidivisten een langere insluitingstijd mogelijk wordt bij het strafrechtelijk onderzoek op het politiebureau. Nu is dat maximaal zes uur. Een langere insluiting van recidivisten voorkomt het ontstaan van het draaideureffect en geeft de politie meer ruimte en mogelijkheden om iets tastbaars te doen aan de overlast.

Cybercrime

Cybercrime vormt voor criminelen de groeimarkt van de toekomst. De achterstand in kennis en expertise op het gebied van cybercrime moet dan ook snel worden ingelopen voor het te laat is. Dit betekent dat er meer specialisten moeten worden opgeleid bij politie én Openbaar Ministerie.

Vermenging onder- en bovenwereld

Ondermijnende criminaliteit, daar waar de onderwereld en de bovenwereld zich met elkaar vermengen, is een groot maatschappelijk probleem en versterkt het gevoel van onveiligheid in de samenleving. Praktijkvoorbeelden zijn er te over: de buurman die op zolder wiet verbouwt, waardoor brand kan ontstaan; mensenhandelaren die hun slachtoffers dwingen tot prostitutie, overlast gevende hangjongeren op een pleintje, waar omwonenden geen aangifte van durven te doen, grensoverschrijdende criminaliteit en wittenboordencriminaliteit. Doordat criminelen van dit soort vergrijpen vaak langer uit het zicht van politie en justitie weten te blijven, geven de veiligheidscijfers vaak een vertekend beeld. Wat Nieuwe Wegen betreft wordt de strijd tegen deze vormen van criminaliteit een speerpunt van politie en justitie. Criminaliteit mag nooit lonen. Het oplospercentage bij misdrijven moet omhoog en er zal dus flink geïnvesteerd moeten worden in de opsporing. Eenvoudiger regels voor cameratoezicht op openbare wegen en het gebruik daarvan als bewijs in strafzaken kan daaraan bijdragen. Net als een 'zero tolerance' beleid tegen wietteelt, hennepkwekerijen en XTC-lab's op zolderkamers.

Samenwerking overheidsdiensten

Verder moeten we af van de hokjesgeest tussen overheidsdiensten binnen het veiligheidsdomein. De diensten fungeren 'slechts' als middel om de staatsveiligheid en de veiligheid op straat te bevorderen en zijn ondergeschikt aan het algemeen belang.

Terrorisme

Nieuwe Wegen wil terroristen stoppen bij de landsgrenzen. Daarvoor is het onder meer nodig dat de in- en uitreis van grensgangers naar risicolanden of risicogebieden wordt geregistreerd. Uitgangspunt is dat na eenmaal uitgereizen, terugkeer in Nederland niet meer mogelijk is. De risico's van dit wel toestaan, zijn niet te overzien en de gevaren te groot. Verder dient de informatie over terrorisme en radicalisme actiever gedeeld te worden door inlichtingendiensten. De informatie van de inlichtingendiensten moet voldoende basis vormen om bestuursrechtelijk en op last van de burgemeester terroristen preventief op te sluiten op grond van de openbare orde en nationale veiligheid. In dat geval is een strafrechtelijke basis en/of vervolging niet perse vereist. Nu ontbreekt het vaak aan concreet bewijs, waardoor vervolgstappen moeilijker te maken zijn. De antiterrorisme wetgeving moet daarnaast ook toepasbaar worden gemaakt in gebieden waar grote mensenmassa's bij elkaar komen. Nu kan het alleen toegepast worden in gebieden die zijn aangewezen als 'permanent veiligheidsrisicogebied', zoals bijvoorbeeld het mediapark, de luchthavens, grotere stations en het terrein van kernenergiecentrale Borssele.

Justitie

Jarenlange bezuinigingen en reorganisaties bij zowel de politie als de rechterlijke macht hebben geleid tot een verarming van de veiligheid in Nederland. Het opsporingsapparaat en de rechterlijke macht zijn zodanig ver van de burger af komen te staan, dat in veel gevallen door de burger na een misdrijf al geen aangifte meer wordt gedaan. Vaak moet door het opsporingsapparaat de diefstal van bijvoorbeeld een scooter of een smartphone worden afgedaan als een 'bagatel delict' – verduistering of diefstal van goederen die een geringe waarde vertegenwoordigen – waardoor van opsporing, laat staan van het vinden van een oplossing voor dergelijke misdrijven, zelden of nooit sprake is. Een doorn in het oog van het opsporingsapparaat, maar zij moet als gevolg van onvoldoende capaciteit prioriteiten stellen aan de opsporing. Nieuwe Wegen is van mening dat de Nederlander die slachtoffer is van een misdrijf niet in de kou mag blijven staan. Het opsporingsapparaat moet, zodra de melding bij haar binnenkomt, adequaat kunnen optreden. Om dit te realiseren is het onder andere noodzakelijk dat er weer voldoende wijkposten van de politie dag en nacht bereikbaar en toegankelijk zijn.

Om een verdachte te kunnen aanhouden, komt het vaak aan op de eerste minuten na het voorval. Na aanhouding en verhoor dient de verdachte niet zonder meer te worden heengezonden. De wet geeft voldoende mogelijkheden om verdachten enige tijd te kunnen vasthouden, mits er uiteraard voldoende justitieel personeel aanwezig is om de arrestant te bewaken. Daarom is het noodzakelijk dat op iedere politiepost ook een officier van justitie beschikbaar is die na melding van een misdrijf gelijk de leiding kan nemen in het opsporingsonderzoek. Daarnaast dient een geoliede rechterlijke macht klaar te staan, die kort na de opsporing van de verdachte een uitspraak kan doen.

De reorganisatie en herindeling van de rechtbanken, alsook de afschaffing van de lokale kantongerechten is een bezuinigingsmaatregel geweest die ervoor heeft gezorgd dat justitie uit de nabijheid van de Nederlandse burger is verdwenen. Nieuwe Wegen pleit ervoor dat justitie in al haar geledingen dicht bij de burger staat. Alleen dan kan er sprake zijn van veiligheid in de samenleving.

Vanzelfsprekend behoort bij het geoliede justitiële systeem ook een onafhankelijke advocatuur.

Het toezicht op de advocatuur behoort niet in handen te zijn van de overheid, al was het alleen maar omdat de overheid in ongeveer een derde van alle rechterlijke procedures in Nederland de wederpartij is. In geen enkele zichzelf respecterende rechtsstaat mag het toezicht op de wederpartij door de andere partij in de procedure worden uitgevoerd. De overheid dient wel te waarborgen dat iedere rechtzoekende in Nederland recht heeft op een advocaat. Daarbij mag de ondergrens van het vermogen waarbij een rechtzoekende recht heeft op de steun van een advocaat niet zodanig laag zijn dat van een serieuze toevoegingseis geen sprake meer is.

Tot slot nog aandacht voor een vaak onderbelicht thema in Nederland, geheten het notariaat. In de jaren negentig van de vorige eeuw was marktwerking het toverwoord in Nederland. Zodoende werden ook de notarissen in Nederland verplicht om met elkaar te concurreren. In alle ijver om de marktwerking ook voor het notariaat in te voeren, is de overheid in al haar enthousiasme volledig uit het oog verloren dat notarissen niet met elkaar kunnen concurreren, omdat een notaris niets verkoopt. De notaris die een akte verlijdt verstrekt rechtszekerheid. Omdat door iedere notaris hetzelfde *product* wordt geleverd, kan hij dus niet concurreren, behalve op de prijs. Op het eerste gezicht lijkt dit een zegen voor de samenleving, maar bij nader inzien kan dit evengoed leiden tot korte termijn denken. Een samenleving is zeer gebaat bij rechtszekerheid. Een fenomeen overigens dat helaas voor de meeste Nederlanders al zodanig vanzelfsprekend is geworden, dat men niet meer bereid is om ervoor te betalen. Toch is het voor alle Nederlanders die een woning kopen van essentieel belang dat zij van de door hun gekochte woning ook daadwerkelijk het eigendom verwerven. Daarom pleit Nieuwe Wegen voor een grondige evaluatie van de huidige praktijk om te bezien of de kwaliteit van de notariële dienstverlening en de verstrekking aan de Nederlander van rechtszekerheid voldoende gewaarborgd is.

NIEUWE WEGEN voor een nieuwe Europees verdrag

Speerpunten:

- Nieuw Europees verdrag:
 - Europees parlement van nationale vertegenwoordigers
 - Europese commissie omvormen tot coördinerend ambtelijk apparaat
 - Samenwerken centraal bij gezamenlijke problemen
 - Begrenzen van arbeidsmigratie
 - Raad van ministers leidend politiek orgaan binnen de EU
 - Onmogelijk maken van belastingconcurrentie en bevoordeling van multinationals als Starbucks en Apple.
- Lidstaten soeverein op die terreinen waar internationale samenwerking niet nodig is; geen bemoeienis bv. Met Nederlandse sociale woningbouw.
- Herstructurering economieën eigen nationale verantwoordelijkheid; Geen overname van schulden van andere landen door oa. 'Eurobonds'
- Mogelijkheid voor lidstaten om uit de euro te treden
- Opsplitsen eurozone in noordelijk en zuidelijk deel

Algemeen

Europa is een prachtig continent. De verscheidenheid van cultuur, geschiedenis en natuur zorgt ervoor dat Europa veel te bieden heeft. Als politiek project is de Europese Unie niettemin mislukt. Brussel heeft steeds meer macht naar zich toegetrokken, terwijl de soevereiniteit van de nationale lidstaten sterk is verminderd. Vanzelfsprekend moet er op bepaalde terreinen binnen Europa worden samengewerkt, denk aan veiligheid en asiel. Op dit moment bemoeit de EU zich echter met zaken waar zij niet over hoort te gaan, bijvoorbeeld de manier waarop wij onze woningmarkt vormgeven. Ook is er van solidariteit tussen lidstaten, wat een cruciale pijler van de EU behoort te zijn, vrijwel geen sprake. Het asielbeleid, waarbij oost Europese lidstaten zich onttrekken aan hun plicht en verantwoordelijkheid jegens andere lidstaten door geen vluchtelingen op te nemen, laat dit zien. Uitholling van solidariteit vindt ook plaats wanneer het steeds dezelfde lidstaten zijn die opdraaien voor de schulden van lidstaten die zich niet aan de afspraken houden. Het stabiliteitspact verwoordt op zo'n moment tot een lege huls. Enkel de lusten en niet de lasten, dat gaat niet langer en is fruikend voor het draagvlak van burgers. Met het draagvlak en het vertrouwen in Europa is het toch al slecht gesteld, mede als gevolg van het democratisch tekort. In de woorden van de Amerikaanse filosoof Sandel, 'we worden geconfronteerd met een wereld die geregeerd wordt door onpersoonlijke machtsverhoudingen die buiten ons begrip en onze controle liggen'. Het vrije verkeer van werknemers heeft geleid tot de uitholling van beroepen en tot steeds lagere lonen voor fatsoenlijk werk. Om die reden moet arbeidsmigratie aan banden worden gelegd. Tot besluit is Europa vooral een economisch en financieel gedreven project gebleken waardoor van sociaal beleid vrij wel geen sprake is. Nogmaals Sandel, de economische ordening van de EU was belangrijker dan de 'normen en waarden die een democratie stimuleren of uithollen'. Het moet kortom anders met Europa en dat begint met een nieuw Europees verdrag. Een verdrag waarbij samenwerking tussen gelijkgestemde landen het uitgangspunt vormt.

Nieuwe Europees Verdrag

Een nieuw Europees verdrag moet er in voorzien dat burgers meer inspraak krijgen op de besluitvorming in Brussel, lidstaten hun soevereiniteit op terreinen waar internationale

samenwerking onnodig is behouden, het Europees Parlement uit nationale volksvertegenwoordigers bestaat (het zgn. 'dubbelmandaat') en de Europese commissie wordt omgevormd tot een coördinerend ambtelijk apparaat.

Het blijven steunen van landen die hun zaakjes niet op orde hebben en mede daardoor in economisch zwaar weer verkeren, moet worden doorbroken. Noodmaatregelen of gezamenlijke eurobonds, keuren wij sterk af. Lidstaten moeten in plaats daarvan de mogelijkheid hebben om uit de euro te treden. Op die manier kunnen economische tegenslagen, met behulp van devaluatie, worden opgevangen. Een andere mogelijkheid is het opsplitsen van de eurozone in een noordelijk en zuidelijk deel. Het rentebeleid van de ECB wijst Nieuwe Wegen af. Het is rampzalig voor de opbouw van onze pensioenen en stimuleert het ontstaan van een hoge schuldenberg, wat onze economie op de lange termijn ondermijnt.

Verder wil Nieuwe Wegen grenzen stellen aan de arbeidsmigratie. Deze gaat ten koste van de werkgelegenheid in Nederland, zorgt voor oneerlijke concurrentie en ondermijnt een fatsoenlijke arbeidsvoorwaardenbeleid en salaris. Verder moet de bevoordeling van grote bedrijven en multinationals als Starbucks en Apple via belastingconstructies en Europese aanbestedingswetten worden beëindigd.

NIEUWE WEGEN voor defensie

Speerpunten:

- Bescherming van het eigen en het bondgenootschappelijk grondgebied, inclusief het Koninkrijk in het Caribische gebied
- Bevordering van de internationale rechtsorde en stabiliteit
- Ondersteuning van civiele autoriteiten bij rechtshandhaving, rampenbestrijding en humanitaire hulp, zowel nationaal als internationaal
- Militaire missies alleen gericht op kortstondige interventies. Militaire trainingen gericht op de opbouw van lokale defensie

Bezuinigingen

Jarenlange bezuinigingen hebben geleid tot uitholling van de krijgsmacht. Het zal nog tot 2021 duren voordat alle eenheden van de krijgsmacht weer hun 'Operationele Gereedheid' hebben bereikt. Dit laatste houdt in dat zij dan zowel voldoende gevuld als geoefend zijn om voor langere duur deel te nemen aan een missie. Er is dus geld nodig voor extra personeel, materieel en het op peil brengen van de geoefendheid van de eenheden. Daarnaast zijn ook investeringen noodzakelijk voor de vervanging van materieel, vergroting van kennis, innovaties en het versterken van de (operationele) inlichtingencapaciteit.

Ontwikkelingen in de wereld

In 2014 vond de ramp met de MH17 plaats waarbij bijna tweehonderd Nederlandse doden vielen te betreuren. In Turkije, een NAVO-bondgenoot is het zeer onrustig. In Syrië en Irak is IS opgekomen. Rusland heeft zich direct gemengd in het conflict in Syrië. In 2015 is een vluchtelingenstroom op gang gekomen vanuit het Midden-Oosten naar Europa. In grote steden in Frankrijk en Duitsland zijn terroristische aanslagen geweest die geïnspireerd dan wel aangestuurd zijn door IS. Deze recente ontwikkelingen hebben ook in ons land geleid tot polarisatie onder de bevolking. De terrorismedreiging in Nederland blijft onverminderd substantieel.

In Europa is intussen de kans op een conflict alleen maar toegenomen. Na de annexatie van de Krim en de burgeroorlog in Oekraïne kunnen de Baltische staten op de oostflank van de NAVO het volgende doelwit zijn voor undercover operaties en cyber aanvallen van Rusland. Conflicten worden niet alleen meer met conventionele middelen, maar ook met niet-militaire middelen uitgevochten. Dit noemt men hybride oorlogsvoering die gericht is op politieke subversie en desinformatie, zonder dat er sprake is van een oorlogsverklaring. We zagen dit ook rond de Amerikaanse presidentsverkiezingen. De huidige dreiging is aanleiding voor zowel de Baltische staten als Polen om hun defensie-inspanning fors te verhogen. Nieuwe Wegen pleit er voor dat Nederland met zijn NAVO-bondgenoten aan Rusland een duidelijke waarschuwing afgeef, dat het bereid is om een bijdrage te leveren aan de verdediging van het eigen en het NAVO-verdragsgebied (artikel 5 van het Noord-Atlantisch Verdrag).

In de huidige situatie is er echter sprake van kapitaalvernietiging binnen de krijgsmacht. De bodem is bereikt en alleen door aanzienlijke investeringen te doen kunnen we hierin verandering brengen. Daarnaast kan het niet langer zo zijn dat wij maar meeliften op de defensie-inspanning van onze Amerikaanse en Britse bondgenoten.

Verhoging van het defensie budget

Het Defensiebudget voor 2017 bedraagt 7.489 miljard. Om de Operationele Gereedheid van de krijgsmacht weer op peil te brengen en de eerste noodzakelijke investeringen te doen is op jaarbasis een bedrag nodig van 1,5 miljard EUR. Het defensiebudget in 2014 bedroeg 1,04 % van het BBP. Dit is de helft van de NAVO-norm. In NAVO-verband is afgesproken dat NAVO-lidstaten 2 % van het BBP besteden aan Defensie. Nederland zit al sinds 1993 onder de NAVO-norm.

Gezien het huidige dreigingsbeeld is het wat Nieuwe Wegen betreft noodzakelijk om het defensiebudget verder te verhogen. De VS hebben al langer hierop aangedrongen. Deze verhoging van het budget voor Defensie zou in een meerjarenplan opgenomen moeten worden en moet worden opgebracht uit de belasting-opbrengsten.

Extra investeringen

Naast de genoemde verhoging met 1,5 miljard euro van het Defensiebudget is geld nodig voor extra investeringen:

- In strategische transportcapaciteit;
- Nieuwe capaciteiten op het gebied van bevelvoering, inlichtingen en cyber oorlogsvoering;
- Voor het vervangen van materieel zoals onderzeeboten.

Arbeidsvoorwaardenbeleid

Tenslotte moet er ook geld beschikbaar komen voor het arbeidsvoorwaardenbeleid van Defensie, voor militairen in actieve dienst en als compensatie van het AOW-gat voor postactieve (gewezen) militairen. Dit laatste is een tijdelijke maatregel.

Reservisten

De Nationale Reserve bestaat uit voldoende vrijwilligers en omvat momenteel vier 'Natres' bataljons met beveiligings- en bewakingstaken. Wel is het nodig om te onderzoeken of het wenselijk is om de omvang en taakstelling van de Nationale Reserve verder uit breiden. Daarbij is verder de vraag aan de orde of het mogelijk is om de Nationale Reserve te integreren met het professionele deel van de Koninklijke Landmacht naar het voorbeeld van de Britse Territorial Army of de Amerikaanse National Guard.

Technisch, medisch en ICT-personeel

Technisch, medisch en ICT-personeel is schaars. Daarom zal Defensie voor de uitvoering van specialistische taken een beroep moeten doen op hooggekwalificeerde specialisten van buiten (reservisten) en deze aan zich moeten binden om de uitvoering van missies mogelijk te maken.

NIEUWE WEGEN voor het softdrugsbeleid

Speerpunten:

- Legalisatie van softdrugs
- Voorlichting aan jongeren en ouders over harddrugs
- Taskforce harddrugs

Legalisatie softdrugs

In Nederland wordt er op het gebied van softdrugs een gedoogbeleid gevoerd. Wat Nieuwe Wegen betreft is dit beleid achterhaald. Zo heeft het onder meer voor de verkoop van softdrugs in coffeeshops voor een onwerkbaar situatie gezorgd. Daar waar de verkoop van softdrugs wordt gedoogd, wordt de aankoop van softdrugs door dezelfde coffeeshop niet toegestaan (de zogenaamde 'achterdeur'). Mede hierdoor is een groot crimineel circuit ontstaan in onder andere Zuid-Nederland, wat zich nu uitbreidt naar Noord-Nederland. De maatschappelijke kosten van het bestrijden van deze vorm van criminaliteit legt een grote druk op ons justitieel apparaat en kost ons jaarlijks miljoenen euro's. Nieuwe Wegen wil overlast en criminaliteit die verband houden met coffeeshops en de handel in softdrugs tegengaan door dit te legaliseren. Door het legaal maken van deze handel kan de overheid btw en accijns heffen over de drugs. Dit zou de schatkist op jaarbasis miljoenen euro's op kunnen leveren. Bovendien zullen de kosten van het illegaal aftappen van stroom dalen. Met het oog op het legaliseren van softdrugs is het van belang dat Nederlandse staat een kwaliteitskeurmerk hanteert waar bedrijven zich aan moeten houden bij het telen van softdrugs. Kwaliteitsbewaking beschermt de gezondheid van de gebruiker en leidt daarmee tot een kostenbesparing binnen de gezondheidszorg.

Preventie

Naast de legalisatie van softdrugs en de regulering hiervan door de overheid, moet er ook meer aandacht komen voor voorlichting op het gebied van soft- en harddrugs, te beginnen bij jongeren onder de 18 jaar. Deze voorlichting moet op alle middelbare scholen plaatsvinden en de handhaving op de verkoop van softdrugs aan minderjarigen moet worden aangescherpt. Bovendien is het van belang dat ouders de signalen van het gebruik van harddrugs herkennen en het onderwerp bespreekbaar maken. Nieuwe Wegen pleit dan ook voor een campagne gericht op ouders. Verder willen wij grote festivals en feesten actiever stimuleren om het gratis testen van harddrugs te faciliteren en dienen de mogelijkheden om drugs bij de GGD te laten testen uitgebreid te worden naar meerdere locaties door het land.

Taskforce harddrugs

Het gebruik van harddrugs heeft grote gevolgen voor de gezondheidszorg naast de misère die het met zich meebrengt voor de gebruikers en zijn/haar omgeving. Daarom vindt Nieuwe Wegen dat de aanpak van harddrugs uitgebreid moet worden. De politie moet meer capaciteit krijgen voor opleidingen op het gebied van narcotica naast het uitbreiden van de opsporingscapaciteiten. De straffen rondom harddrugs moeten omhoog.

NIEUWE WEGEN en de strijd tegen mensenhandel

Speerpunten:

- Bewustwording van mensenhandel vergroten. Uitbuiting van mensen kan plaatsvinden in de eigen woonplaats. Burgers moeten weten hoe zij slachtoffers kunnen herkennen en hoe en waar zij melding kunnen doen
- Bestrijding van mensenhandel internationaal aanpakken, afgestemd en opgepakt onder de vlag van Frontex. Nederland stelt schepen van de Koninklijke Marine en vliegtuigen van de kustwacht ter beschikking om illegale migratiestromen rond Italië in kaart te brengen.
- Steun voor de plannen van de EU om de Libische kustwacht te versterken teneinde de migrantenstroom van Afrika naar Europa te stoppen
- Mensenhandelaren op hun eigen grondgebied opsporen met behulp van Special Forces en desnoods met geweld uitschakelen

Inleiding

Mensenhandel is veelal in handen van grensoverschrijdende criminele netwerken die zich ook bezig houden met bijvoorbeeld handel in wapens, drugs en diamanten. Mensenhandel is één van de snelst groeiende vormen van criminaliteit in Nederland. Het is een groot maatschappelijk kwaad dat met kracht moet worden bestreden.

Wat is mensenhandel?

De Nationale Rapporteur Mensenhandel (NRM) verstaat onder mensenhandel: het werven, vervoeren, overbrengen, opnemen of huisvesten van een persoon, met gebruik van dwang (in brede zin) en met het doel die persoon uit te buiten. Bij mensenhandel gaat het om:

- Seksuele uitbuiting
- Arbeidsuitbuiting
- Orgaanhandel
- Gedwongen bedelarij/strafbare feiten

Mensenhandel en mensensmokkel worden soms met elkaar verward. Mensensmokkel is het illegaal transporteren van mensen over internationale grenzen. Bij mensensmokkel is in eerste instantie sprake van een vrijwillige relatie tussen de smokkelaar en de persoon die het land wil verlaten. Bij mensenhandel is er soms óók sprake van mensensmokkel, maar lang niet altijd.

De rol van gemeenten

De overheid heeft veel geïnvesteerd in de bestrijding van mensenhandel. Hierbij spelen de gemeenten een belangrijke rol. Zij hebben een verantwoordelijkheid op het gebied van preventie, signalering, handhaving en hulpverlening, maar ook voor het opwerpen van barrières.

Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel (EMM)

Het EMM is een samenwerkingsverband van de Nationale Politie (landelijke eenheid), de Koninklijke Marechaussee, de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en de Inspectie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Het verzamelt informatie, kennis en ervaring over mensenhandel en mensensmokkel en ondersteunt hiermee de opsporingsdiensten. Jaarlijks verzamelt het EMM ongeveer 4.000 signalen van mensenhandel van Inspectie- en opsporingsdiensten en ook via andere organisaties.

Ontwikkelingssamenwerking

Veertig jaar ontwikkelingshulp heeft laten zien dat, ook na de successen die zijn geboekt in de armoede bestrijding en de verbetering van de gezondheid, dat het nu tijd wordt voor een andere aanpak. Het gaat er nu eerst om dat we inzetten op een stabiel bestuur in de landen zelf. Het is belangrijker dat landen zelf belastingen gaan heffen, onafhankelijke rechtspraak hebben en eigendom beschermd wordt door nationale kadasters. Zo ontstaan vrije samenlevingen waarbij regeringen moeten luisteren naar de wensen van hun bevolking in plaats naar de grillen van buitenlandse donoren. Zonder sterk openbaar bestuur vrij van corruptie zal geen enkel ontwikkelingsland zich duurzaam ontwikkelen. Nieuwe Wegen vindt daarom het huidige OS budget toereikend. Multinationals moeten hun belasting in de Derde Wereld gaan betalen. Grondstoffen moeten ten goede komen aan de lokale economieën en niet louter als makkelijk roofgoed voor landen als China worden geëxporteerd.

Migratiedeals met corrupte regimes wijzen we af. Het is een erezaak voor landen zelf om hun bewoners een plek in hun eigen land te geven. Omgekeerde mensenhandel waarbij het Westen geld gaat geven aan landen om inwoners terug te nemen is pervers. Regeringen in Afrika die niet vrijwillig willen meewerken aan de terugname van eigen onderdanen, zullen worden gekort op OS bijdragen danwel wordt de toegang van importproducten beperkt.

NIEUWE WEGEN voor de agrarische sector

Speerpunten:

- Er moet weer een volwaardig ministerie van landbouw komen
- Afschaffen derogatie? Dat accepteren wij niet!
- Er wordt tijdig visserijbeleid gemaakt in het licht van de aanstaande Brexit
- Kostendekkende prijs, door 'stunten' met agrarische producten door supermarkten te verbieden
- Termijnhandel in agrarische producten is voorbehouden aan de sector

Algemeen

De agrarische sector in Nederland bestaat uit veehouderij, akkerbouw, tuinbouw, visserij en bosbouw. Op het gebied van innovatie, ecologie, dierenwelzijn, duurzaamheid, productiviteit en voedselveiligheid behoort zij tot de absolute wereldtop. Onze kaas, vlees, groenten, fruit en vis worden in de hele wereld hoog gewaardeerd. Met een exportwaarde van € 85 miljard levert de sector ca. 20% van onze totale export. Ongeveer een kwart van alles wat wij in Nederland verdienen is direct of indirect gerelateerd aan de agrarische sector. Onze agrarische sector is daarmee van essentieel belang voor de Nederlandse economie. Daarnaast wordt nog steeds twee-derde van het Nederlandse grondoppervlak gebruikt voor landbouw. Dat betekent dat het karakteristieke Nederlandse landschap van groene weiden en akkers wordt beheerd door Nederlandse boeren. Zij zorgen ervoor dat het er aantrekkelijk en goed onderhouden uit ziet. Maar Nederland realiseert zich nauwelijks, dat ons landbouwlandschap vrijwel gratis wordt onderhouden door onze boeren. Wij genieten er allemaal van, maar de rekening van dit genot wordt te eenzijdig bij de boeren neergelegd.

Falende overheid

Ondanks het belang van de sector, wordt de sector landelijk en Europees slecht vertegenwoordigd door de politiek. Regelmatig werken politieke partijen zelfs mee aan de demonisering van de landbouw en visserij door met voortdurende beschuldigingen een uiterst negatief beeld van de agrarische sector te creëren. Doordat de regelgeving uitgaat van steeds strengere normen voor onze agrariërs, wordt impliciet het beeld neergezet, dat de boeren 'er dus wel een zootje' van gemaakt zullen hebben. Dat laatste is onterecht, maar het imago van de hele sector is zo wel te grabbel gegooid en dat moet als het aan Nieuwe Wegen ligt anders.

De overheid verzaakt ook als er nieuw beleid nodig is. Al jaren was bekend dat de melkquotering in 2015 zou komen te vervallen, maar onze overheid heeft desondanks niet tijdig nieuw beleid geformuleerd. Nederland accepteert vervolgens zonder verzet dat Brusselse rekenmeesters ook nog de derogatie willen intrekken, waardoor boeren minder stikstof uit dierlijke mest mogen gebruiken voor hun grasland, met zeer ernstige gevolgen voor de sector van dien. Dat de politiek van dit debacle niets leert, zagen we ook bij het wegvallen van de suikerquotering in 2017. Ook hier heeft de overheid niet tijdig voor beleid gezorgd. Voor de visserij kan worden voorzien dat de Brexit ingrijpende gevolgen kan hebben. Zou de overheid het ook hier laten afweten?

Eerlijke prijzen

Voor koffie, cacao en andere importproducten hanteren we Max Havelaar Keurmerken om de boeren in de derde wereld een eerlijke prijs te geven. Onze eigen Nederlandse boeren en vissers leveren echter inmiddels producten structureel af onder de kostprijs. Door regelgeving en verstoring

in de bedrijfskolom (oneigenlijke macht van supermarkten) hebben ondernemers in deze sectoren geen grip meer op hun opbrengsten en maar beperkt grip op hun kosten. Bij overnames in de verwerkende industrie kijkt de mededingingsautoriteit alleen naar het belang van de consument. Dat boeren als producent overgeleverd worden aan enkele spelers die de markt kunnen bepalen, is niet relevant. Hierdoor is Nederland hard doende de kip met de gouden eieren te slachten. Waar de Brusselse regelgeving al onvoldoende rekening houdt met de hoogproductieve Nederlandse landbouw en visserij, wil Nederland op dit vlak graag het braafste jongetje van de klas zijn en doet het er bij de regelgeving nog een nationaal schepje bovenop.

De Nederlandse agrarische sector behoort tot de top van de wereld; innovatie, ecologie, dierenwelzijn, duurzaamheid, productiviteit en voedselveiligheid zijn nergens zo goed als hier. Dit kan alleen zo blijven als er voldoende voedingsstoffen voor gewas en dier aanwezig zijn. Door fosfaattekort ontstaan inmiddels gezondheidsproblemen bij vee en groeiproblemen bij gewassen. De huidige regelgeving is onwerkbaar voor de agrarische sector, werkt demotiverend en versnelt de schaalvergroting. Dit betekent steeds meer groter wordende industriële megabedrijven, wat ten koste gaat van generaties oude familiebedrijven. Een boer of visser is tegenwoordig niet alleen meer ondernemer en vakman, maar moet ook jurist en laborant zijn. Veel van hen hebben er dan ook geen zin meer in, opvolgers voor de bedrijven in de agrarische sector zijn steeds moeilijker te vinden. De onverantwoorde manier waarop wij met de agrarische sector omgaan heeft grote risico's voor onze economie, ons landschap en ons voedsel. Het is hoog tijd, dat Nederland weer trots wordt op haar boeren en vissers, het zijn de beste vaklui van de wereld!

Om onze boeren en vissers tegemoet te komen pleit Nieuwe Wegen voor een volwaardig ministerie van Landbouw. Verder is het van groot belang dat 'Brussel' wordt teruggefloten waar het gaat om het afschaffen van de derogatie. Met het oog op de aanstaande Brexit is het noodzakelijk dat de Nederlandse overheid haar visserijbeleid daarop aanpast. Verder verdienen onze boeren een kostendekkende prijs voor hun product. Om dit mogelijk te maken komt er als het aan Nieuwe Wegen ligt onder meer een eind aan het 'stunten' van supermarkten. Tot besluit mag termijnhandel in agrarische producten niet ten koste gaan van de sector. Speculatieve uitwassen moeten worden voorkomen.

NIEUWE WEGEN voor wonen en duurzaamheid

Speerpunten:

- Ondersteun burgers en coöperaties die zelf in actie komen. Werk ze niet tegen met ingewikkelde regelgeving. Gun elk huishouden de kans te investeren in een zelfgekozen duurzame energie
- Huurafspraken tussen corporaties en huurders in de sociale sector gelden voor alle verhuurders in die sociale sector
- De verhuurderheffing wordt beëindigd. De middelen worden ingezet voor huurverlaging en/of een stad- en dorpsvernieuwingsfonds
- Een aparte gereguleerde huursector, met huren tussen de 700 en 900 euro, moet worden mogelijk gemaakt voor middeninkomens in overspannen woningmarkt gebieden
- Zet in op innovatieve en nieuwe ontwikkelingen. Durf vastgeroeste afspraken te veranderen en start met ontmanteling verouderde systemen
- Volledige ondersteuning van de klimaatakkoorden van Parijs
- Onderzoek naar verlaagd BTW-tarief op reparaties ten opzichte van aanschaf nieuwe producten (analoog naar het repair-beleid Zweden)

Algemeen

We bevinden ons in een overgangsfase. De samenleving zoals we die nu kennen moet zich gaan ontwikkelen naar een leefwereld in balans. Ecologisch en economisch verantwoord. Bewustwording is de eerste stap naar een toekomstbestendige duurzame samenleving. Wij Nederlanders maken deel uit van een wereldbevolking die zich bewust moet worden dat transitie nodig is om onze aarde leefbaar en bewoonbaar te houden. Vanaf nu moet het anders. De belangrijkste uitdaging voor de samenleving is weer binnen de draagkracht van de aarde te gaan leven. Om in onze levensbehoeften te voorzien gebruiken we als mensheid veel grondstoffen. Zoveel zelfs, dat we op dit moment meer gebruiken dan de aarde ons jaarlijks kan leveren. We verbruiken 1,5 aarde, terwijl we toch maar één aardbol tot onze beschikking hebben. Ook niet-hernieuwbare grondstoffen (erts, olie, uranium) worden schaarser en schaarser. Deze grondstoffen worden vaak maar eenmalig gebruikt. 'Op = Op'.

Wonen

Moeilijke maatregelen kunnen, nu de crisis achter ons ligt, worden gestopt. De verhuurderheffing zetten we om in een investeringsverplichting voor corporaties in energiezuinige woningen, voor huurverlaging en voor een stad- en dorpsvernieuwingsfonds. Bovendien gelden huurafspraken tussen corporaties en huurders in de sociale sector voor alle verhuurders in die sociale sector. Een apart gereguleerde huursector, met huren tussen de 700 en 900 euro, moet worden mogelijk gemaakt voor middeninkomens in overspannen woningmarkt gebieden. De maatregelen die genomen zijn in de koopmarkt laten we in tact. Het is goed dat huizenbezitters nu hun schulden afbouwen in plaats van de oude situatie waarin schulden alleen maar toename en vele huizen onder water kwamen te staan.

Duurzame samenleving

Het is zaak deze lineaire productiesystemen zo snel mogelijk om te zetten naar gesloten kringlopen. Op deze manier maken we het voor de toekomstige generaties mogelijk om in hun behoeften te kunnen blijven voorzien. Een duurzame samenleving belast de aarde niet meer dan dat zij aan kan. Dat zal inhouden dat wij onze levensstijl en de inrichting van onze samenleving fundamenteel zullen

moeten aanpassen. We richten ons op dat wat in onze eigen invloedssfeer ligt: concrete stappen binnen de lokale gemeenschap. Je kunt hierbij denken aan het versterken van lokaal voedsel, lokale energie, duurzame mobiliteit en economie. Dit maakt regio's veerkrachtiger en minder afhankelijk. Ons toekomstbeeld gaat verder dan een samenleving die het gebruik van natuurlijke grondstoffen en hulpbronnen heeft teruggedrongen. Het gaat over een hoge levenskwaliteit met een lage milieubelasting. Het gaat over een samenleving met wakkere, betrokken burgers. Het gaat over inwoners die met overtuiging kiezen voor een ecologisch, economisch en sociaal duurzame samenleving.

Naar een circulaire economie

In economische zin gaan we van duurzaam ondernemen naar een circulaire economie. Grondstoffen en natuurlijke hulpbronnen worden zo efficiënt mogelijk gebruikt. Producten zo vervaardigd en gebruikt dat ze eenvoudig opgeknapt, hersteld of uit elkaar gehaald kunnen worden. Productketens hebben een biologische en/of technische kringloop.

Burgerparticipatie

Burgers moeten de kans krijgen deel te nemen aan dit proces. Uitbreiding van de subsidieregelingen m.b.t. groene energie kan daarbij helpen, maar liever zien we de prijzen dalen bij energieleveranciers. Duurzaamheid moet betaalbaar zijn voor iedereen, investeren in duurzaamheid bereikbaar voor iedereen. Vooral groene en blauwe provincies zetten in op innovatieve, vernieuwende manieren waarop energie geproduceerd kan worden. Nederland moet hier het voorbeeld geven en koploper worden.

Verouderde energiesystemen

Verouderde energiesystemen moeten gefaseerd worden afgebroken. Bijvoorbeeld de kerncentrale in Borssele, waar dit jaar gestart zou worden met de ontmanteling. Er is nog steeds geen oplossing voor het kernafval, de uranium voorraden slinken. Laten we ervoor zorgen dat toekomstige generaties deze problemen niet voor hun kiezen krijgen. Onze technologieën kunnen deze uitdagingen aan. Er bestaan oplossingen die niet alleen gevonden kunnen worden in wind, zon, getij, en alternatieve kernenergie. Er zijn werelden te ontdekken.

Groningergas- en onze toekomstige energievoorziening

Nederland moet om Groningen heen gaan staan. Er is grote schade gedaan aan het leven, welzijn en de fysieke veiligheid van Groningers. De Nederlandse politiek moet daarom zij aan zij optrekken met Groningen om de gaswinning verder af te bouwen naar een voor iedereen acceptabel niveau. Daarom moeten er nu stappen worden gemaakt om de gaswinning in Groningen af te bouwen naar 12 miljard kub.

NIEUWE WEGEN voor kunst, cultuur, media en sport

Speerpunten:

- Forse investeringen zijn nodig in de cultuursector (BIS, podiumkunsten, ea.) om het aanbod, de spreiding en de arbeidsvoorwaarden van kunstenaars en artiesten weer verder op peil te krijgen
- Betaal de kunstenaar/de maker en zorg voor goede arbeidsvoorwaarden. Dit kan bijvoorbeeld door het toekennen van een kunstenaarshonorarium te verankeren in subsidieregelingen en opdrachtgeverschap.
- Cultuuronderwijs wordt een vast onderdeel van de lesprogramma's in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs; op alle scholen, op alle niveaus. Ambities worden vastgelegd in kerndoelen.
- Literatuuronderwijs wordt voor alle talen samen een zelfstandig vak, geïntegreerd in cultuuronderwijs.
- Spreiding: eerlijker verdeling van overheids subsidies voor culturele instellingen over het land.
- Gunstige belasting voorwaarden voor het bedrijfsleven zodat het ondersteunen van kunstenaars aantrekkelijker wordt
- Het fiscaal stimuleren van giften (Geefwet) voor de culturele sector blijft gehandhaafd

Algemeen

Muziek, theater, musea, artiesten; ze verrijken ons leven, we genieten ervan en ze zetten ons aan het denken. Creatief denken en handelen zijn belangrijke vaardigheden in de 21^e eeuw. Kunst en cultuur zijn onmisbaar voor de ontwikkeling hiervan. Een samenleving die kinderen en jongeren serieus neemt, zorgt daarom voor goede cultuureducatie (beeldende kunst, dans, drama en muziek, media, literatuur en erfgoed) voor alle leerlingen, zowel op school als buiten school. Het belang van kunst en cultuur voor onze kinderen is ook een maatschappelijk belang. Wie op jonge leeftijd in aanraking komt met kunst en cultuur, ervaart dat zijn eigen leefomgeving niet stopt bij de voordeur, maar dat daarbuiten nog een wereld te ontdekken is. In een globaliserende wereld die steeds complexer wordt, zijn zulke ervaringen noodzakelijk. Om je eigen identiteit te begrijpen en te ontwikkelen, zodat je die van de ander beter begrijpt en op waarde weet te schatten. Daarnaast versterkt een rijk cultuuraanbod het vestigingsklimaat voor bedrijven en is daarmee ook goed voor de economie. Tot besluit is het van belang dat elke samenleving in staat is om zichzelf en de geldende normen en waarden steeds opnieuw kritisch te bekijken en waar nodig deze her uit te vinden. Ook hier spelen kunst en cultuur een cruciale rol. Deze kritische reflectie vereist een 'conceptuele vrijruimte' waarin los van gevestigde of economische belangen, geëxperimenteerd kan worden met nieuwe gedachten en ideeën.

Bezuinigingen

Kunstenaarschap bouwt zich een leven lang op gebruikmakend van aanleg en omstandigheden. Bij groei en ontwikkeling, spelen naast (kunst)onderwijs ook kunstenaarsvoorzieningen een belangrijke rol: stimulering door beurzen en projectsubsidies, stedelijk atelierbeleid, buitenland-ateliers van fondsen én de zogenoemde postacademische instellingen. Deze instellingen staan niettemin onder ernstige druk en worden in hun voortbestaan bedreigd. De bezuinigingen zetten Nederland internationaal op achterstand, waardoor de verarming in het creatieve veld alleen maar verder toeneemt. Ook internationaal succesvolle kunstenaars geven aan zelden te kunnen rondkomen van

hun praktijk. Anders dan je zou verwachten, leidt succes in termen van toonmomenten en (inter)nationale erkenning dus niet tot financiële zekerheid of duurzaamheid. Bovendien zijn het niet alleen jongere kunstenaars die worstelen, sterker nog, toenemend succes leidt vaak tot toenemende kosten voor materiaal, assistenten of grotere opslagruimte, terwijl de inkomsten niet in gelijke mate volgen. Kunst mag niets kosten, is de tendens.

Kenmerkend is ook het grote aantal zelfstandigen. Meer dan de helft van de kunstenaars werkt als zelfstandige. Daarnaast werken kunstenaars vooral in kleine bedrijven met minder dan 10 werknemers en hebben zij relatief lage inkomsten uit arbeid; 50% van de kunstenaars verdient minder dan 10.000 euro per jaar. Voor veel kunstdocenten is een einde gekomen aan het vaste dienstverband. Als ZPP'er worden deze docenten structureel onderbetaald en lopen ze risico's bij ziekte of arbeidsongeschiktheid. Op termijn dreigt hierdoor verschraling van het aanbod. Hoewel de toegankelijkheid en kwaliteit van de kunsteducatie er vooralsnog niet onder lijkt te lijden, zijn er tussen gemeenten onderling wel grote verschillen ontstaan. De gevolgen zijn het meest merkbaar in dunbevolkte regio's. Er is de afgelopen jaren meer dan 200 miljoen bezuinigd in de kunst- en cultuursector. Dat is meer dan 2.000 euro per beroepskunstenaar. Wat de uitholling van de sector inhoudt: opdoeken van kleine theaters, creatieve vakken geen prioriteit meer op (basis)scholen, stilstand in innovatieve ontwikkelingen van de kunsten, eenheidsworst, verarming in de verbeelding.

Hoe moet het dan wel?

Zet in op talentontwikkeling in het basisonderwijs. Als we op een slimme manier gebruik maken van vakken als muziek, beeldende kunst en wetenschap, dan leren kinderen op jonge leeftijd al hun talent te ontdekken en bereiden we ze voor op toekomstige banen. Bovendien schept dit werkgelegenheid voor kunstenaars. Zet daarbij ook in op uitbreiding of verankering van het scholingsprogramma Beroepskunstenaar in de Klas (BIK). Geef literatuur een vaste plaats in het cultuuronderwijs. Zoals het nu aangeboden wordt, binnen elk vak, geeft dit een versnipperd beeld. Literatuur is kunst, evengoed als muziek, beeldende kunst en dans dat is. Bovendien geeft literatuur een tijdsbeeld van Europa en van de wereld. Vernieuw de buitenschoolse cultuureducatie. Maak in de avonden gebruik van de lege schoolgebouwen en biedt er taalles, dansles, toneel les etc. aan. Hoewel gemeentelijke kunstencentra en muziekscholen zwaar zijn getroffen door de bezuinigingen, moet er een duidelijke 'eigenaar/verantwoordelijke' voor het ontwikkelen en organiseren van het cultuur-educatief aanbod. Datzelfde geldt voor maatschappelijke vraagstukken als bewonersparticipatie, inclusief die van vluchtelingen en zorgbehoevende ouderen. Ook hier liggen mogelijkheden voor beroepskunstenaars. Niet alleen het culturele veld, maar ook bestuurders stellen vast dat het cultuurstelsel in de afgelopen jaren is versnipperd. Zorg daarom voor een betere afstemming tussen rijk en regio en voor meer samenhang. Kom van daaruit tot een nieuwe inrichting van het bestel. Laat overheden, onderwijs en culturele partijen in gezamenlijk overleg bepalen welk voorzieningenniveau nodig is om invulling te geven aan een cultuurrijke leer- en leefomgeving op basis van kennis en ervaring. Ga daarbij uit van de ambitie dat lokale kunstencentra en bibliotheken voor iedereen bereikbaar blijven. Samenvattend: de kunst- en cultuursector heeft een visie nodig waaruit hoop klinkt. Een visie die structureel het bestaansrecht van de kunstenaar garandeert en een visie die de ontwikkeling van onze kinderen verrijkt. De discussie aangaan over het belang en de waarde van cultuur en het verwachte rendement is, in plaats van alle aandacht te richten op wat het kost, een onmisbaar element in het (her) positioneren van Nederland. De investeringen in de

zogenaamde BIS , de podiumkunsten en andere cultuurfondsen moet daarom fors worden uitgebreid.

Sport

Sport en beweging zijn zeer belangrijk. Niet alleen voor de gezondheid en het plezier dat je eraan beleeft, maar ook vanwege de sociaal maatschappelijke kracht die in samen sporten zit. Het brengt mensen, van allerlei pluimage bij elkaar en sportverenigingen spelen dan ook een onmiskenbare rol in de sociale cohesie van een de samenleving. Het is dan ook van belang dat sportverenigingen, die voor een groot deel afhankelijk zijn van vrijwilligers, niet in hun voortbestaan worden bedreigd. Verder moet het voor iedereen mogelijk zijn om te kunnen sporten, de grootte van de portemonnee mag dit niet in de weg. Hier speelt het Jeugdsportfonds een waardevolle rol. Stimulering van breedte- en topsport moet een prioriteit van kabinetsbeleid worden.

Media

Nieuwe Wegen is een voorstander van een pluriforme publieke omroep waar alle geluiden in de samenleving aan bod komen. Een te enge scheiding in het aanbod wat de publieke omroep mag aanbieden, wijzen we af. Regionale omroepen moeten hun organisatorische en redactionele zelfstandigheid behouden. Fries als 2^e rijkstaal moet door de rijksoverheid in haar beleid gerespecteerd blijven en worden.

NIEUWE WEGEN voor mobiliteit

Mobiliteit is een recht

Speerpunten:

- Alle reizigers hebben op de meest drukke trajecten in de spits toegang tot de 1^e klas, totdat de NS haar aanbod op orde heeft
- Voer het Randstadnet (R-net) in meer delen in Nederland door
- Stop met concessies en aanbestedingen tegen afbraakprijzen
- Ga bij de beoordeling van een aanbesteding voor kwaliteit en niet voor de goedkoopste inschrijving en neem ook scholing van goede kwaliteit op in de aanbesteding
- Geen werkverdringing door het voor iedereen toepassen van arbeidsvoorwaarden die in Nederland gelden
- Voor al het rijdend personeel moeten dezelfde eisen gelden

Algemeen

Mobiliteit is een recht. Op dit moment kan niet iedereen in Nederland van dit recht gebruik maken. Het is slecht gesteld met het openbaar vervoer op het platteland. Veel buslijnen en treinstations zijn de laatste jaren wegbezuinigd en daar is lang niet altijd een redelijk alternatief voor in de plaats gekomen. Binnen de steden zien we echter een andere ontwikkeling. Daar staat het recht op mobiliteit steeds vaker onder druk als gevolg van overvolle treinen. Beide situaties zijn wat Nieuwe Wegen betreft niet acceptabel.

Openbaar vervoer op het platteland

Sinds de bezuinigingen op de Brede Doel Uitkering (rijksbijdragen voor het Openbaar Vervoer) door het Rijk zijn vooral mensen in de kleine kernen de dupe. Om deze inwoners enigszins tegemoet te komen hebben deze provincies zogenaamde buurtbusconstructies in het leven geroepen. Alleen is dit ten koste gegaan van vaste ritten met beroepschauffeurs achter het stuur. Het afgelopen jaar hebben de vakbonden zich dan ook hard uitgesproken tegen deze vorm van werkverdringing. Beroepschauffeurs moeten aan allerlei eisen voldoen, zijn diploma plichtig en moeten zelfs Code 95 voor de beroepsgroep verplicht volgen. Nu komen daarvoor in de plaats vrijwilligers die helemaal niets hoeven te doen en toch het werk van buschauffeurs over nemen. Nieuwe Wegen vindt dit een zorgelijke ontwikkeling en wil dan ook inzetten op alternatieven.

Overvolle treinen in de randstad

Teveel treinreizigers worden vandaag de dag geconfronteerd met overvolle treinen. Een situatie die het gevolg lijkt te zijn van slecht beleid door een monopolist. Wat Nieuwe Wegen betreft heeft de NS op de korte termijn een aantal opties om dit probleem op te lossen. Laat *alle* reizigers in de spits gebruik maken van de eerste klas, zet consequent meer dubbeldeks-treinen in op de meest drukke trajecten of koop of huur meer materieel in. Mochten dit geen haalbare opties zijn dan dient de prijs van een treinkaartje op de meest drukke trajecten verlaagd te worden. Uitgangspunt is dat de reiziger gecompenseerd wordt, rechtsom of linksom. Nieuwe Wegen steunt in dit licht de actie van de consumentenorganisaties die thans al duizenden klachten hebben ontvangen en de zaak voor de rechter willen brengen.

Voor de langere termijn stelt Nieuwe Wegen voor om, mocht de situatie op het spoor niet verbeteren, de verantwoordelijkheid van het OV weer onder te brengen onder de nationale overheid. Nieuwe Wegen vindt dat het openbaar vervoer voor iedereen toegankelijk én betaalbaar

moet zijn en blijven. Op dit moment is van het eerste soms letterlijk geen sprake en lijkt het tweede ook als gevolg van het verhogen van de prijs van een treinkaartje ook steeds meer onder druk te staan.

Randstandnet/R-Net

Het Randstandnet (R-Net) is een hoogwaardig vervoerssysteem dat sinds begin 2000 actief is in zowel Noord- als Zuid-Holland. Het R-Net is een allesomvattend systeem dat bestaat uit trein-, tram- en busverbindingen. Overstappen tussen de verschillende vervoerders is dan ook eenvoudig en goed op elkaar afgestemd. Nieuwe Wegen pleit ervoor om dit systeem ook in andere delen van Nederland door te voeren.

Aanbesteden in het openbaar vervoer

Vanaf de jaren '60 en '70 zijn er vanuit de filosofie dat mobiliteit een recht is, geregeld busdiensten in het leven geroepen die, zo bleek later, niet altijd rendabel waren. De tekorten werden aangevuld door het Rijk. Dit bleef zo tot ongeveer het begin van de jaren '90. Het Rijk was van mening dat het aanvullen van de ontstane tekorten in het openbaarvervoer tot het verleden moest behoren. De eerste vorm van aanbesteding deed dan ook zijn intrede en zorgde voor een geografische tweedeling in Nederland. Het kreeg de naam 'Verenigd Streekvervoer Nederland'. Er werd als het ware een denkbeeldige horizontale lijn door Nederland getrokken, waarbij het noordelijk deel VSN1 (Verenigd Streekvervoer Nederland 1) werd genoemd en het zuidelijk deel VSN2 (Verenigd Streekvervoer Nederland 2). Met dit besluit wilde het Rijk voorkomen dat vervoerders te grote gebiedsdelen in handen zouden krijgen. Naderhand werd ook dit weer gewijzigd en wel in het huidige aanbestedingsbeleid per provincie. Ook werden de financiën drastisch aangepast. Op basis van een vastgesteld bedrag moest de exploitatie worden gefinancierd.

De praktijk toont aan dat deze vorm van aanbesteden niet werkt. Bedrijven schrijven vaak in onder de geboden aanbestedingsprijs met als doel het aan te besteden gebied in handen te krijgen. Omdat het voor kleine bedrijven niet mogelijk is om aan de voorwaarden te voldoen, blijven vaak alleen de reguliere bestaande busbedrijven over. Zij gaan met elkaar de concurrentiestrijd aan. De inschrijving voor een aanbesteding is bovendien een geheim proces. Hierdoor weten bedrijven niet van elkaar wie welke prijs heeft geboden. Pas achteraf, nadat de provincie in kwestie de uitslag bekend heeft gemaakt, hoort men wie de 'gunning' heeft gekregen en tegen welke aanbestedingsprijs. Vervolgens zie je dat bedrijven die de gunning zijn misgelopen daartegen bezwaar aantekenen bij de voorzieningenrechter, wat op haar beurt weer leidt tot onaanvaardbare tijdsdruk voor de gegunde vervoerder. In de praktijk zien we verder dat er geregeld sprake is van werkverdringing en oneerlijke concurrentie, waarbij in het bijzonder Nederlandse buschauffeurs de dupe zijn. Dit komt omdat voor het rijdend personeel niet altijd dezelfde maatstaven gelden.

Kortom: het huidige systeem van aanbesteden in het openbaar vervoer werkt niet, benadeelt kleine bedrijven, leidt tot onnodige vertragingen en tot verdringing en oneerlijke concurrentie. Tijd voor verandering, tijd voor Nieuwe Wegen.

Nederland moet fors investeren in haar bereikbaarheid en mobiliteit. Zowel in OV, knelpunten in het wegennetwerk, transport over het water en de luchtvaart. Hybride vormen van mobiliteit, zoals stations met goede P+R buiten steden, waarmee files met name in de Randstad kunnen worden vermeden, moeten worden uitgebreid.

NIEUWE WEGEN voor dierenwelzijn

Speerpunten:

- Het Nederlandse vee heeft voldoende bewegingsruimte, zowel binnen als buiten
- De kostprijs van dierenwelzijn moet worden doorbelast aan de hele bedrijfskolom en niet enkel aan de boer
- Geen onnodig dierenleed in onze natuurparken
- Meer aandacht voor dieren in het asiel
- Verbod op de verkoop van bont

Als we het hebben over dierenwelzijn dan gaat het al snel over de agrarische sector, maar dierenwelzijn gaat over meer dan dat. Het gaat ook over het importeren van vlees, bont, zeldzaam opgezette dieren en ivoor. Bovendien is de wet- en regelgeving in Nederland rond dierenwelzijn omvangrijk. Soms zo omvangrijk dat het voor onze boeren haast niet mogelijk is om eraan te voldoen. De regelgeving uit Brussel nog daargelaten. Evengoed behoren de Nederlandse agrariërs wat betreft dierenwelzijn tot de top van de wereld. Waar er wel sprake is van dierenmishandeling, speelt er vaak een onderliggend probleem, bijvoorbeeld in de financiële sfeer. Boeren hebben het moeilijk, omdat burgers niet altijd bereid zijn om een eerlijke prijs te betalen voor een stuk vlees of een pak melk, of omdat supermarkten de consumentenprijs onnodig opdrijven.

Door het importeren van vlees kunnen we onze ogen niet sluiten voor het welzijn van dieren in het buitenland. De wet- en regelgeving rond dierenwelzijn is in veel landen minder omvangrijk en het leed van dieren daardoor groter. Het is van belang dat de Nederlandse consument zich hiervan bewust is.

In Nederland bestaat het idee dat in het 'wild' levende dieren zoveel mogelijk met rust gelaten moeten worden. Nieuwe Wegen steunt dit principe, maar vindt wel dat dit beheerst dient te gebeuren. Denk in dit geval aan de situatie van de Oostvaardersplassen. Wat Nieuwe Wegen betreft kan het niet zo zijn dat dieren een langzame hongerdood sterven, omdat er niet meer bijgevoerd zou moeten worden. Dit soort schrijnende situaties, onnodig dierenleed, moet voorkomen worden. We hebben ook een verantwoordelijkheid naar de dieren in onze natuurgebieden.

Nieuwe Wegen vindt het jagen op wilde dieren met als doel het verkrijgen van bont en ivoor onaanvaardbaar. Er moet meer informatie komen over de gevolgen hiervan. Meer informatievoorziening op het gebied van voorlichting over huisdieren. Mensen realiseren zich niet altijd hoeveel zorg een huisdier vraagt en of ze de kosten van een huisdier wel kunnen opbrengen. Voor dieren in het asiel moet meer aandacht komen.

NIEUWE WEGEN voor meer zeggenschap en betrokkenheid

Speerpunten:

- Er komen regelmatig bindende referenda
- Burgemeesters worden voortaan rechtstreeks gekozen
- Voer overal een apart budget voor initiatieven van burgers in
- Gemeenten krijgen de mogelijkheid om te experimenteren met nieuwe vormen van democratie

Zeggenschap

Nieuwe Wegen wil een open democratie, waarin iedereen kan meedoen. Het huidige systeem dateert uit de negentiende eeuw en wordt beheerst door een klein deel van de toch al kleine groep mensen die lid zijn van een politieke partij. De meesten van hen werken in (semi-) overheidsdienst, vaak in management-achtige of leidinggevende functies. Grote groepen Nederlanders staan daarmee volledig buitenspel. Tegengeluiden worden door de politieke elite afgedaan als populistisch of emotioneel gekrakeel van lager opgeleiden. Maar burgers zijn beter geïnformeerd dan ooit tevoren. Ze kunnen prima beslissingen en verantwoordelijkheid nemen. Burgers willen en verdienen daarom meer zeggenschap. Directe zeggenschap over belangrijke besluiten en benoemingen; bijvoorbeeld door bindende referenda en een rechtstreeks gekozen burgermeester. En meer zeggenschap over de eigen omgeving door meer ruimte voor burgerinitiatieven en radicale veranderingen in het democratisch systeem.

Het bindend referendum is een prima methode om de betrokkenheid van burgers te vergroten. De deskundigheid zit in de samenleving, Nieuwe Wegen wil daar gebruik van maken. De besluiten zullen hierdoor beter zijn en op meer draagvlak kunnen rekenen. Bovendien verkleint het de kloof tussen burger en politiek. De ervaring leert dat raadgevende referenda niet voldoende zijn. Uitslagen worden in veel gevallen genegeerd of verdraaid als dat politici beter uitkomt. Het is tijd dat de politiek beter gaat luisteren naar de burger. Door bindende referenda te organiseren krijgt iedereen de kans om mee te beslissen over belangrijke onderwerpen. Uiteraard moeten referenda goed georganiseerd worden met goede vragen; een formulier waarop alleen ja of nee kan worden aangekruist is een belediging voor de deskundigheid en intelligentie van de kiezer. Het stimuleert de proteststem en werkt demotiverend omdat het burgers het gevoel geeft dat ze niet serieus worden genomen. In plaats daarvan moeten bij referenda meerdere reële opties worden voorgelegd waaruit kan worden gekozen.

Lokaal niveau

Op lokaal niveau is de democratie aan een grondige verbouwing toe. Maar de helft van alle Nederlanders gaat stemmen bij gemeenteraadsverkiezingen. De democratische legitimiteit van gemeenteraden en besturen is daarmee veel te mager geworden. Inwoners verdienen het om meer vertrouwen te krijgen van het lokaal bestuur. Geen inspraak als de plannen al af zijn, maar meepraten en beslissen vanaf het begin. Burgers horen de leiding te hebben als het gaat om hun leefomgeving. Het moet op korte termijn voor gemeenten mogelijk worden om te experimenteren met andere vormen van democratie. Denk aan burgertoppen of het kiezen van raadsleden op basis van loting.

Burgerinitiatieven

De vernieuwing van de democratie heeft baat bij actief burgerschap. Stop daarom met de instrumentele benadering van burgerinitiatieven. Het is onverstandig om bij initiatieven van bewoners het verwezenlijken van gemeentelijke doelen voorop te stellen. Een initiatief wordt ondernomen door burgers, en zij moeten dan ook volledig achter hun initiatief kunnen staan. Als hun doel vervolgens past bij de doelen van de gemeente, is dat mooi meegenomen. Belangrijker is dat de overheid burgers en hun initiatieven faciliteert en over de hele linie vijfsterren-service en dienstverlening biedt. De democratische spelregels dienen ruimte te bieden aan zeggenschap en eigenaarschap van burgers. Bestaande wetgeving die dit in de weg staat moet worden aangepast. Binnen het lokale en nationale besluitvormingsproces moet er meer ruimte komen voor burgerinitiatieven.

In de basis gaat het hierom: geef de burger meer democratische inspraak en steun en faciliteer de behoefte van burgers om bij te dragen aan het vormgeven van hun directe leefomgeving. Overheidsparticipatie in plaats van burgerparticipatie, van gemeentebestuur naar gemeenschapsbestuur.